

SEANCES DU VENDREDI 11 MAI 1984
VERGADERINGEN VAN VRIJDAG 11 MEI 1984ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU SOIR
AVONDERGADERING

SOMMAIRE:

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — régime français — de l'année budgétaire 1984.

Projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — régime français — de l'année budgétaire 1983.

Projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de l'année budgétaire 1984.

Projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de l'année budgétaire 1983.

Projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — de l'année budgétaire 1984.

Projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — de l'année budgétaire 1983.

Discussion générale (suite). — *Orateurs*: Mme Van Puymbroeck, M. De Bondt, Mme N. Maes, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, M. Coens, ministre de l'Education nationale, M. Geldolf, Mme De Pauw-Deveen, p. 2360.

Projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — régime français — de l'année budgétaire 1984.

Discussion et vote d'articles, p. 2369.

Projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — régime français — de l'année budgétaire 1983.

Discussion et vote des articles, p. 2374.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1983-1984
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1983-1984

INHOUDSOPGAVE:

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar 1984.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1984.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en de Nederlandstalige regimes — voor het begrotingsjaar 1984.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en de Nederlandstalige regimes — voor het begrotingsjaar 1983.

Algemene bespreking (voortzetting). — *Sprekers*: mevrouw Van Puymbroeck, de heer De Bondt, mevrouw N. Maes, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, de heer Coens, minister van Onderwijs, de heer Geldolf, mevrouw De Pauw-Deveen, blz. 2360.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar 1984.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2369.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2374.

Projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de l'année budgétaire 1984.

Discussion et vote des articles, p. 2375.

Projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de l'année budgétaire 1983.

Discussion et vote des articles, p. 2380.

Projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — de l'année budgétaire 1984.

Discussion et vote des articles, p. 2382.

Projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — de l'année budgétaire 1983.

Discussion et vote des articles, p. 2384.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1984.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2375.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2380.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en de Nederlandstalige regimes — voor het begrotingsjaar 1984.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2382.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en de Nederlandstalige regimes — voor het begrotingsjaar 1983.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2384.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 19 h 15 m.
De vergadering wordt geopend te 19 u. 15 m.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN ONDERWIJS — FRANSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1984

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN NATIONALE OPVOEDING — FRANSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN ONDERWIJS — NEDERLANDSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1984

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN NATIONALE OPVOEDING — NEDERLANDSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN ONDERWIJS — GEMEENSCHAPPELIJKE SECTOR VAN DE FRANSTALIGE EN DE NEDERLANDSTALIGE REGIMES — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1984

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN NATIONALE OPVOEDING — GEMEENSCHAPPELIJKE SECTOR VAN DE FRANSTALIGE EN DE NEDERLANDSTALIGE REGIMES — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

Hervatting van de algemene behandeling

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — REGIME FRANÇAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1984

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — REGIME FRANÇAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1983

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — REGIME NEERLANDAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1984

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — REGIME NEERLANDAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1983

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — SECTEUR COMMUN AUX REGIMES FRANÇAIS ET NEERLANDAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1984

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — SECTEUR COMMUN AUX REGIMES FRANÇAIS ET NEERLANDAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1983

Reprise de la discussion générale

De Voorzitter. — Wij hervatten de algemene behandeling van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van Onderwijs.

Nous reprenons la discussion générale des projets de loi relatifs au budget de l'Education nationale.

Het woord is aan mevrouw Van Puymbroeck.

Mevrouw Van Puymbroeck. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het spaarplan van onze regering legrt aan het ministerie van Onderwijs, inleveringen en besparingen op, die — naar het me voorkomt — niet of in mindere mate aan andere ministeries gevraagd worden, tenzij dan aan Sociale Zaken, ook aan de gewesten en gemeenten.

Zoals dat gaat onder meer in ieder gezin met beperkte middelen, moet ook hier geroeid worden met de riemen die men heeft: dit betekent zichzelf beperkingen opleggen. Zo'n situatie kan terzelfder tijd moeilijk en toch heilzaam zijn. Het verplicht ons ertoe onze verbeelding te gebruiken om veel te doen met weinig, spaarzaam om te springen met het inkomen: dit wil onder andere zeggen keuzen leren maken, voorrang geven aan het belangrijkste, geduld leren oefenen en vooral leren rekening houden met elkanders noden en met die van de groep.

Maar in een rechtvaardige maatschappij wordt verondersteld dat inspanningen verdeeld worden. Zoals het in een gezin niet zou opgaan dat de ene alles toegestoken krijgt en de andere niets, is dat op grotere schaal ook waar voor onze schoolgemeenschappen en leerkrachten.

Daarom versta ik nog altijd niet waarom leerkrachten één uur meer les moeten geven zonder betaling, wat ongeveer 4000 arbeidsplaatsen zou kosten. Zouden we niet juist meer bereikt hebben met inlevering van één uur les en één uur loon, dat dan kon gebruikt worden om nieuwe leerkrachten aan te stellen? Of zou de regering dit als een besparing zien op uitgaven voor werkloosheid en niet als een besparing gedaan door het ministerie van Onderwijs? Zouden de communicerende vaten nog niet bekend zijn in bepaalde kringen? Ik hoorde van verschillende leraren dat zij graag tot die inlevering bereid zijn en dat groepen leraren een dergelijk voorstel deden aan hun vakbond.

Een andere vraag heb ik omtrent deeltijdse arbeid: in hoeverre werden de toekomstmogelijkheden en belangen van leerkrachten die hierop — hetzij tijdelijk, hetzij definitief — wensen in te spelen verzekerd? Van enkele jonge leraren die hier tijdelijk wilden op ingaan, vernam ik dat dit hun afgeraden werd door hun eigen schooldirectie met als motivatie «hun eigen toekomstmogelijkheden».

Van jongere leraren hoorde ik dat ze zich door sommige maatregelen persoonlijk geraakt voelen, onderschat in hun mogelijkheden en kunnen. Ook al erkennen ze de minderen te zijn in praktische ervaring, wijzen ze erop dat ze met zo'n grote openheid en wil tot inzet klaar staan, en wellicht een juistere aanvoelen van onze kinderen hebben omdat ze zelf al veel meer kinderen van deze tijd zijn dan, meestal, hun oudere collega's, zodat ze wellicht heel eigen troeven hebben om in de gewenste waardenoverdracht te slagen. Het is wellicht ook een argument om over na te denken.

Een praktische vraag van een heel andere aard: er zouden nog altijd heel wat kinderen uit het BLO-onderwijs verschillende uren onderweg zijn: sommige kinderen zouden met een soort overstapbus, zonder begeleiding maar wel voorzien van naam en adreskaartje, gewoon op een bepaalde plaats worden gedropt, waar ze dan op de volgende bus zouden moeten wachten. Kan dit probleem misschien eens speciaal worden bekeken?

Hoe belangrijk deze problemen ook zijn, veel fundamenteeler blijft de vraag over de wijze waarop de school de kinderen begeleidt. Met hetzelfde geld kan je kinderen goed of slecht voorbereiden op hun toekomst.

Ik wil hier verwijzen naar wat mijn collega, mevrouw Jortay, gisteravond heeft gezegd en aansluiten bij het verlangen dat ze uitsprak om kinderen echt op weg te zetten naar het leven.

Hier wou ik terloops opmerken dat ik zeker niet akkoord kan gaan met wat minister Bertouille daarnet heeft gezegd, de woorden van een oud medewerker van Mendès France aanhalend, waarbij hij poogde de Senaat ervan te overtuigen dat enkel de gezagsschool die de kinderen iets verstandelijks bijbrengt, en meer leert werken, echt zin heeft en dat dit het type van school is waarvoor ons ministerie van Onderwijs heeft gekozen.

Hier wil ik verwijzen naar een teken aan de wand. In ons land sterven dagelijks zes tot zeven mensen door zelfdoding. Dit is het officieel vastgestelde cijfer. In werkelijkheid moet dit waarschijnlijk worden verduubbeld omdat veel zagezegde ongevallen feitelijk zelfdoding zijn. Daarvan kan ik getuigen omdat jongeren soms vooraf heel hun hebben en houden aan vrienden hebben uitgedeeld en dan met de auto of de motorfiets verongelukkigten.

Voor de jongeren onder de vijftientig jaar ligt dit cijfer de jongste vijf jaren voor ons land gemiddeld op 160 zelfdodingen per jaar, waaronder twee of drie gebeuren door kinderen van minder dan tien jaar.

De genoemde cijfers gaan alleen over geslaagde zelfdodingen; de pogingen bedragen een veelvoud van deze cijfers. Als mijn herinneringen juist zijn, bedragen deze cijfers ongeveer viermaal zoveel.

Uit een onderzoek in Nederland over ongeveer 800 scholen blijkt dat de geest van de school, maar vooral het persoonlijk contact leerkracht-leerling, hierin een grote rol spelen. Het is opvallend dat het verschijnsel zich in bepaalde scholen veel meer voordoet dan in andere.

Zowel professor Diekstra van Leiden als professor Karel Pyck, professor in kinderpsychiatrie in Leuven, bevestigen dat de school zowel dodend als levenswekkend kan zijn. Nog altijd zijn onze scholen te veel ingesteld op kennisoverdracht en te weinig op waardenoverdracht, op vorming van de hele mens.

Waardenoverdracht veronderstelt inderdaad een beperkter aantal leerlingen, het veronderstelt een veel grotere aandacht, een groter inlevingsvermogen en een inspelen op meerdere factoren tegelijk. Het vereist een voortdurend bezig zijn met de leerlingen. Is het ook niet zo dat om echt iets aan te leren, je niet alleen je stof maar ook de andere — of vooral de andere — goed moet kennen?

In dit verband wil ik heel graag de oproep die doctor Terruwe eergisterenavond deed in Antwerpen aan alle onderwijs- en beleidsmensen overbrengen: namelijk het inschakelen van de computers in de scholen zeer omzichtig en kritisch te benaderen en daarbij vooral bedacht te zijn op de continuïteit van menselijk contact.

Wij menen dat vanuit dit oogpunt ook de samenwerking van school en industrie uit meer dan één invalshoek moet bekeken worden: industriële vragen dat het onderwijs meer op hun noden zou inspelen, maar in de praktijk betekent dit dikwijls dat leerlingen geïndoctrineerd worden. Hun worden de wetten van onze huidige concurrentie-, consumptie- en prestatie maatschappij opgedrongen; zij moeten de geldende produktiviteitswetten, met een maximum aan prestatie-inspanningen, volgen, de gekende technieken en technologieën onder de knie krijgen, terwijl er heel weinig aandacht gegeven wordt aan het zelfstandig denken, het werken naar eigen ritme maar met overleg en verbeeldingskracht en waarschijnlijk met een veel groter resultaat. En hier zou ik heel speciaal uw aandacht willen vragen voor het technisch en beroepsonderwijs, de verlengde leerplicht en de sociale promotie waar nog heel wat kansen te bieden zijn en organisatie werk te doen blijft.

Zeker moet er oog zijn voor de huidige mogelijkheden en de bestaande arbeidsmarkt, maar zou het ook geen opdracht voor onze universiteiten en onze hogere technische scholen zijn om na te gaan welke menselijke noden niet of nog niet worden verholpen of waar juist de industrie levensvoorwaarden verstoort of vernietigt. Op dit vlak ligt heel wat werk te wachten. Zeker zou het moeten worden gekoppeld aan de opvoeding tot eerbied voor onze eigen leefomgeving en verantwoordelijkheid voor de planeet die onze thuis is.

Tenslotte zou ik er nog eens op willen aandringen zoveel mogelijk dorps- en wijk schooltjes in leven te houden. Het is precies in deze schooltjes dat het menselijk contact, gedragen door de hele leefgemeenschap, meer dan elders mogelijk is, samen met het soepeler inspelen op de eigen noden van het kind, het leren dragen van «grote» verantwoordelijkheden op zijn eigen «klein» vlak.

Dit waren een paar aanvullende vragen en beschouwingen, eerder van praktische aard bij de uiteenzetting van mijn Ecolo-collega van gisteravond. (*Applaus op talrijke banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal vijf punten aanraken: ik zal een beschouwing maken omtrent de uitwerking van wat men gemeenlijk aanduidt met «het spaarplan», ik zal iets zeggen over het rationalisatie- en het programmatieplan inzake het basisonderwijs, ik zal een beschouwing ten beste geven over de spanning schoolvrede-schooloorlog, ik zal een gedachte ontwikkelen met betrekking tot de communautarisering van het onderwijs en tenslotte — hoe kan het anders — zal ik de vraag stellen: welke onderwijspolitiek wensen wij?

Er zijn drie onderwerpen, mijnheer de minister, waarover ik niet zal spreken, namelijk de «spookfaculteit»-geneeskunde te Charleroi waarop uw collega tijdens uw afwezigheid belangwekkende inlichtingen heeft verschaft — ik prijs hem daarom — maar die inlichtingen zijn voor mij een aansporing — ik zal er mij met mijn gekende hardnekkigheid op

toeleggen — om daar het volle licht op te laten schijnen. Het is een misdrijf, publieke middelen van de bestemming waartoe ze worden ter beschikking gesteld, af te wenden.

Ten tweede, zal ik ook niet spreken over de Fapom — *Faculté polytechnique à Mons* — waarover wij bij andere gelegenheden nuttig kunnen uitweiden. Ik zal ook niet spreken over de *Fondation universitaire luxembourgeoise*. Daarover zal ik naar aanleiding van de behandeling van de begroting van de diensten van de Eerste minister, sector Wetenschapsbeleid, een en ander zeggen.

Zo kom ik tot mijn eerste punt, het spaarplan. Met schroom, mijnheer de minister, spreek ik daarover omdat ik een man ben van de meerderheid die de regering steunt in haar doelstellingen en de regering helpt bij het aanwijzen en het vinden van de middelen om dat doel te bereiken.

Wanneer wij geplaast zijn tegenover de ministers van Onderwijs, dan moeten wij én voorzichtig én rechtvaardig zijn. Het doel van de regering was: in de loop van de eerstvolgende drie jaren een besparing te verwezenlijken waarbij de uitgaven in het openbaar ambt met 3,5 pct. zouden worden verminderd. Omwille van de specificiteit van het onderwijzend personeel, dat in het geheel van het openbaar ambt een eigen positie inneemt, kunnen de maatregelen die voor dat personeel worden getroffen niet samenvallen met een kalenderjaar. Zij moeten samenvallen met een academisch of een schooljaar. De ministers van Onderwijs hebben gemeend dat de uitvoering van dit regeringsplan het nemen van onmiddellijke maatregelen noodzakelijk maakte die voor het grootste gedeelte uitwerking zouden krijgen per 1 september.

Men kan daartegenover twee posities innemen. Men kan dat positief beoordelen en zeggen dat uit het gedrag van deze ministers blijkt dat het de regering ernst is met dit spaarplan.

Men kan daar ook een negatieve of pessimistische beoordeling aan vasthechten en zeggen: wat een verregaande naïviteit van deze ministers om onmiddellijk, bij wege van wetsbesluiten, al deze maatregelen te concretiseren die nadien niet meer kunnen worden ongedaan gemaakt dan door het optreden van de wetgever. De minister van Openbaar Ambt, die ook Vice-Eerste minister is, heeft — nu ben ik niet meer neutraal maar beoordeel ik — tot op dit ogenblik, voor zover mij bekend, immers nog niets gedaan met betrekking tot het nemen van maatregelen die het equivalent resultaat moeten opleveren voor de rest van het openbaar ambt. De Vice-Eerste minister die daarover wordt ondervraagd, zegt dat hij te gepasten tijde, daarmee bedoelt hij na de maand juni, met de overheidsvakbonden een gesprek zal voeren om na te gaan op welke wijze in het openbaar ambt, de vermindering van personeelsuitgaven met 3,5 pct. kan worden gerealiseerd.

Ik heb, zoals u weet, vertrouwen in de regering. Maar dit vertrouwen mag niet vermetel zijn en mag er vooral geen aanleiding toe zijn dat het vertrouwen dat wij in de ministers van Onderwijs hebben, ons later zou worden verweten.

Wanneer u zoudt worden geconfronteerd met de onwil, wat ik niet kan aannemen, of met de onmogelijkheid, wat niet is uitgesloten, van de minister van Openbaar Ambt om de equivalente inspanningen van het overige overheidspersoneel te realiseren, dan meen ik dat de maatregelen die u nu hebt genomen niet kunnen worden gehandhaafd, en derhalve dienen opgeschort vanaf 1 januari 1985.

Het is altijd mijn opvatting geweest, dat de regering en het Parlement flexibel genoeg moeten zijn om het doel te bewaren, maar de middelen aan te passen en om sommige middelen die sociaal, technisch of financieel minder worden gewaardeerd, te vervangen door andere die hetzelfde resultaat of eventueel meer opleveren. De jongste dagen hebt u zich ingespannen om dergelijke operatie tot stand te brengen, onder andere met betrekking tot een punt dat de CVP en mijzelf zeer ter harte gaat.

Indien ik in het onderwijs zou zijn gebleven, zou ik tot die generatie van 60-63 jaar behoren die u verplicht op pensioen wilde stellen. Wij hebben onze studies aangevat of beëindigd tijdens de jongste wereldoorlog en hebben nadien de grootste moeite gehad om een betrekking te vinden in het onderwijs, ook in het vrij onderwijs, waar wij minder geremunereerd werden dan de schilders die de ramen van de schoolgebouwen schilderden waarin wij mochten doceren. Velen van hen die op latere leeftijd gehuwd zijn, hebben nog verantwoordelijkheid voor kinderen die aan de universiteit studeren. Het is duidelijk dat deze maatregel niet weloverwogen was.

Het siert u dat u deze maatregel van verplichte pensionering in principe hebt teruggetrokken en dat deze wijziging via de herstelwet in de Kamer zal worden behandeld. Het bewijst dat de regering weliswaar met grote krachtdadigheid optreedt voor het realiseren van haar plannen, de

doeleinden niet uit het oog verliest, en tot op het laatste ogenblik aandacht heeft voor tegenvoorstellen die op een realistische en verantwoorde manier worden naar voren gebracht. Ik richt deze woorden vooral tot de leden van de minderheid.

Ik zou nog meer blij zijn indien de regering dezelfde houding zou aannemen tegenover suggesties die komen uit het Parlement. In de opstelling van krachten komt het naar mijn gevoelen al te veel voor alsof de soepelheid van de regering alleen het gevolg is van het opstellen van sociale krachten en niet van het laten gelden van redelijkheid of overtuiging.

Wanneer de onderwijsvakbonden niettemin niet afzien van hun voor-nemen om toekomstige maandag een stakingsactiviteit te ontwikkelen, dan zou ik dit met een grote afstandelijkheid willen beoordelen. U zult wel al begrepen hebben welke beoordeling ik daaraan wil vastknopen. De vakbonden zijn mijns inziens de ministers van Onderwijs erkentelijk voor de aangebrachte wijzigingen in het genummerd koninklijk besluit 296. Door deze stakingsactie willen zij niet zozeer een waarschuwing geven aan de ministers van Onderwijs, maar wel aan de regering in haar geheel en in het bijzonder — waarom zou ik het niet zeggen, want zo gaat het toch in ons land — aan de Eerste minister. De onderwijzers zijn het beu in het geheel van de besparingen die zogenaamde geprivilegieerde bejegening te mogen genieten, die voortkomt uit het feit dat de op hen betrekking hebbende maatregelen altijd drie of vier maanden eerder ingaan dan voor de andere ambtenaren die afhangen van Openbaar Ambt.

Deze actie kan dus zo worden opgevat dat zij in wezen niet gericht is tegen de politiek van de ministers van Onderwijs. Het is feitelijk een manifestatie van onvrede tegenover het feit dat de regering de maatregelen inzake openbaar ambt niet wil synchroniseren zodat zowel de onderwijzers als de andere personeelsleden van het openbaar ambt op dezelfde wijze bijdragen tot de collectieve inspanningen voor de gezond-making van de openbare financiën. In deze aangelegenheid laak ik ook de koopmansgeest van de Franstalige liberalen en christen-democraten die in de jongste dagen ten aanzien van de modulering van de inspanningen betreffende onderwijszaken in verband met het spaarplan blij hebben gegeven van een « bedenkelijke moraliteit », waardoor het geheel van de maatregelen die de ministers aan de Ministerraad voorstelden, vertraging heeft opgelopen. Psychologisch gezien heeft deze houding de syndicaten ook tijd doen verliezen, waardoor het technisch niet meer mogelijk was de stakingsactie op een redelijke wijze af te zeggen. Ik ben blij dat de Franstalige minister van Onderwijs op dit ogenblik ook nog naar mij wil luisteren. Het is weliswaar laat, maar toch zijn hier nog een paar permissen aanwezig en ik zou blij zijn mocht er een rechtzetting gebeuren. Men kan het belang van de pers in aangelegenheden als deze niet genoeg onderstrepen. De heer Bertouille zou verklaard hebben dat de maatregelen die in de Ministerraad van donderdag met betrekking tot de modulering van het spaarplan voor de onderwijzers werden afgesproken, bij wijze van amendementen op de herstelwet in de Kamer zouden worden ingetrokken indien de syndicaten niet zouden afzien van hun stakingsactie van aanstaande maandag.

Mijnheer de minister, laten we de zaken goed uit elkaar houden. Als u deze verklaring, die ik in *La Cité* las, zou hebben afgelegd, dan betreur ik dat. Zulks moet van uwentwege een vergissing zijn geweest. Ik kan niet aannemen dat het om loslippigheid ging. Als u deze verklaring heeft afgelegd, dan moet ik u zeggen met alle vriendelijkheid en met alle eerbied die ik u verschuldigd ben, dat u fout gehandeld hebt. De regering wijzigt de voorgenomen maatregelen omdat zij de nieuwe maatregelen die de doeleinden evenwel niet wijzigen, beter aangepast vindt aan de wil van de meerderheid die de regering steunt. Mijnheer de minister, ik meen dat het indienen van amendementen in de Kamer in verband met de maatregelen die in de regering werden beslist, niet afhangt van het al dan niet opzeggen van een stakingsactie door een syndicaat. Het is misschien te laat om uw verklaring in de pers recht te zetten, maar ik neem aan dat u ze wel in een antwoord nader zal willen toelichten.

De heer Geldolf. — Mijnheer De Bondt, ik heb de indruk dat de minister wil antwoorden. geef hem een kans, dan komt het misschien toch nog vandaag in de media.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, permettez-moi de répondre immédiatement à M. De Bondt.

Je n'ai pas organisé de conférence de presse hier soir. Pendant l'inter-ruption des travaux, j'ai rencontré les journalistes qui voulaient obtenir diverses précisions de la part des deux ministres. Je n'ai pas dit que, s'il

y avait une grève lundi, le gouvernement ne proposerait pas d'amendements.

Dans l'état actuel des choses, nous avons été chargés par le gouvernement de négocier avec les organisations syndicales, du moins celles qui acceptent le point 12 de l'accord de Valduchesse et qui veulent bien rechercher avec nous des mesures alternatives.

Après une longue délibération, jeudi matin, le Conseil des ministres nous a indiqué ce que nous pouvions négocier avec les organisations représentatives. Nos chefs de cabinet ont mené cette négociation; nous n'avons pas rencontré personnellement les représentants des organisations syndicales.

Nous devons faire rapport au Conseil des ministres et, éventuellement, mettre au point des amendements qui pourraient être déposés, au nom du gouvernement, devant la commission de la Chambre.

Sur trois alternatives syndicales, nous avons reçu pouvoir de négocier. La première semble acceptée; les deux autres ont été rejetées par une organisation syndicale. Je n'ai pas encore connaissance de la réponse de l'autre organisation syndicale; peut-être est-elle parvenue maintenant à mon cabinet.

En sortant de la délibération du Conseil des ministres, aucun amendement n'avait été approuvé. Il est, en effet, plus difficile de se mettre d'accord sur des amendements lorsqu'on se trouve en présence d'un mouvement de contestation. Mais je n'ai pas dit, je le répète, qu'il n'y aurait pas d'amendements en cas de grève lundi.

Je ne tiens pas à envenimer la situation. Je recherche au contraire — j'en ai fait la démonstration, ainsi que mon collègue, en Conseil des ministres — une solution qui pourrait donner satisfaction aux représentants des organisations syndicales avec, bien entendu, l'obligation d'atteindre l'objectif budgétaire.

M. De Bondt. — Je remercie le ministre. Je constate que sa déclaration est plus nuancée que celle qui a été reproduite par le rédacteur qui signe PS dans le journal *La Cité* d'aujourd'hui, puisque celui-ci faisait dire au ministre « que le gouvernement ne pourrait pas déposer d'amendements dans le cas de refus par les syndicats ».

De heer Geldolf. — Mag wie niet tot de meerderheid behoort, ook nog een mening hebben in het Parlement? U spreekt altijd maar over de syndicaten die akkoord moeten gaan met dit of met dat. Dat is een corporatistische ingesteldheid, vergeef mij de uitdrukking. Bovendien wordt er in het Parlement blijkbaar niet meer geantwoord op vragen die niet worden gesteld door leden van de meerderheid. Dat is een zeer eigenaardige mentaliteit.

De heer De Bondt. — Mijnheer Geldolf, als het gaat om vragen waarvan ik meen dat ze een antwoord vereisen, zorg ik er wel voor dat ik een antwoord krijg.

Als u verder naar mij wilt luisteren, zult u merken dat een gedeelte van wat u zegde ook met mijn mening overeenstemt.

Ik wilde het juist hebben over de aangelegenheid die wij thans bespreken, de modulering van het spaarplan met betrekking tot onderwijsaangelegenheden. De ministers hebben daarover gisteren toch verslag uitgebracht in de Senaat. Ik praat hier niet uitsluitend over wat de kranten schrijven, maar over wat hier vandaag en gisteren gebeurt, de bespreking van de begroting.

Onze fractie steunt de regering in deze aangelegenheid en wenst dat de regering, zoals zij gisteren heeft besloten, en los van krachten die andere zijn dan die van het Parlement, in de Kamer amendementen indient bij de herstellwet.

Als wij zullen instemmen met de begroting van Onderwijs en Nationale Opvoeding gebeurt dat in het volle vertrouwen dat dit ook zal geschieden. Een tweede punt dat ik wil behandelen is de programmatie en rationalisatie van het basisonderwijs.

Daar is tijdens de bespreking van de begroting reeds veel over gezegd en ik moet dus wel zeer kort zijn.

Zoals collega Nelly Maes, was ook ik van oordeel dat de aanvankelijk door de regering ingediende voorstellen, die in de Nationale Schoolpactcommissie niet de instemming van de socialistische fractie kregen inzake de programmatie, beter, liberaler, een eigenaardig woord in deze context, waren dan de thans door de Schoolpactcommissie goedgekeurde voorstellen. Dit is een contradictoires toestand. De oorspronkelijke voorstellen, ook door de PVV gesteund, merkwaardigerwijze, waren achteraf gezien veel voordeliger voor de zogenaamde methodescholen dan de thans aanvaarde voorstellen.

Aangezien er niets door de Schoolpactcommissie kan gaan zonder consensus, en de voorstellen thans minder goed zijn voor de methodescholen, kan iedereen met het blote oog zien dat dit niet het gevolg is van de door de regeringsmeerderheid gedane voorstellen, en dat de verantwoordelijkheid daarvoor bij de socialisten ligt.

Indien echter het punt 6 van het akkoord, de autonomie van de inrichtende machten, wordt gelezen zoals ik het doe, wordt het ruimer: « De inrichtende machten kunnen, zonder de programmatieregel toe te passen, en binnen de grenzen van de gemeenten waarin de betrokken school of scholen zijn gelegen, hun inrichtingen herstructureren, voor zover daardoor het aantal scholen of vestigingsplaatsen dat op 30 juli 1984 bestaat, niet wordt verhoogd, en op voorwaarde dat de rationalisatienormen worden bereikt. »

Indien men het koninklijk besluit op die manier zou opmaken — en ik heb goede redenen om aan te nemen dat het zo zal geschieden —, dan zullen de methodescholen bij nader toezien vaststellen dat ook de Nationale Schoolpactcommissie op een maximale wijze, zonder de belangen van anderen te veronachtzamen, is tegemoetgekomen aan wat redelijkerwijze voor hen kan geschieden.

Ik zou het op prijs stellen, heren ministers — het is wel impliciet afgesproken —, dat het normenbesluit voor het basisonderwijs zo vlug mogelijk zou worden gepubliceerd, als het ware als bijlage bij het besluit over de rationalisatie, maar dan in die zin geconcipeerd dat alle middelen die in de loop van de jongste tien à vijftien jaren uitzonderingsgewijs ter beschikking werden gesteld van het basisonderwijs, zouden worden geïntegreerd. Ik bedoel hier meer bepaald de middelen ter beschikking gesteld voor taakleraren en bijzondere leraren en de bijzondere hulpmiddelen die ter beschikking worden gesteld via andere begrotingen dan die van Nationale Opvoeding. De Rijksbegroting is toch één uitgavezijde van de rijkshuishouding. Indien u daarin zou slagen, zouden door het reorganisatie- en programmatiebesluit de gebouwen van de gemeentescholen, die dikwijls honderd jaar oud zijn, kunnen worden verbeterd en vernieuwd, terwijl door het normenbesluit het personeel dat thans al dan niet vast was toevertrouwd aan het lager onderwijs, structureel zou kunnen worden geïntegreerd, zodat ons lager onderwijs zou kunnen uitgroeien tot een werkelijk basisonderwijs met integratie van kleuteren en lager onderwijs waardoor de toekomstige werking voor meerdere decennia zou verzekerd zijn.

Mijnheer Bertouille, u heeft daarstraks geciteerd uit het jongste nummer van het Franse weekblad *L'Express*. Wellicht is u niet de enige in deze vergadering die met aandacht de onderwijspolitiek volgt in Frankrijk en in Spanje, twee landen die door een socialistische meerderheid worden bestuurd en waar de aangelegenheden inzake onderwijs zeer gevoelig liggen. Daar is een interessante evolutie waar te nemen en de gedachten die daar daaromtrent werden naar voor gebracht zijn ook voor ons, alle verhoudingen in acht genomen, zeer leerrijk.

Wij zouden moeten ophouden met schooloorlogje te spelen in de Nationale Schoolpactcommissie. U zal zich herinneren, mijnheer de minister, hoeveel vergaderingen wij hebben besteed aan het totstandbrengen van het plan tot rationalisatie en programmatie van het lager onderwijs, elf jaar nadat de wet dienaangaande werd goedgekeurd. Die wet van 11 juli 1973 was een zogenaamd evenwichtig compromis. Sommige bepalingen werden onmiddellijk bij het uitvaardigen van de wet van kracht, terwijl andere maatregelen zouden worden genomen bij verschillende koninklijke besluiten waarvan het koninklijk besluit tot reorganisatie en programmatie van het lager onderwijs er één is. Er zijn echter nog steeds mensen in de Nationale Schoolpactcommissie die slecht de geschiedenis kennen en hun partij goed willen vertegenwoordigen — wie zou dat niet willen — en voor elke maatregel die daar wordt genomen in uitvoering van de wet van 1973 eisen dat de andere partij daarvoor een prijs betaalt. Zo gaat *frisch und froh* die oorlog verder. Dit is echter geen systeem. Daarvan zouden wij moeten kunnen afstappen.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Bondt, sommigen willen wel terugkomen op beslissingen van 1929 die heel wat vooruitliepen op het Nationaal Schoolpact.

De heer De Bondt. — Dat zal wellicht het gevolg zijn van het feit dat de beurs waaruit die overeenkomst van 1929 moet worden betaald niet de beurs was van de stad Antwerpen.

De heer Geldolf. — Daarover zullen ook de leden van het vrij onderwijs oordelen.

De heer De Bondt. — Ik heb met die mensen goede relaties, maar nu en dan ook harde gesprekken.

De heer Geldolf. — Zij zullen nog harder worden.

De heer De Bondt. — Dan wil ik, mijnheer de Voorzitter, nog enkele woorden zeggen over wat men gemeenlijk de communautarisering van het onderwijs noemt.

Mijnheer Bertouille, in uw antwoord aan de heer Hismans hebt u laten blijken dat het allemaal niet zo eenvoudig is. Wanneer wij zouden overgaan tot communautarisering en indien de heer Hismans de overtuiging die de zijne is onverminderd blijft aankleven, indien in de Franse Gemeenschap de partij die hij mag vertegenwoordigen over de absolute meerderheid zou beschikken, dan zouden de premissen die thans ten grondslag liggen aan wat men in België de schoolvrede noemt, worden weggevaagd. Dat is niet de weg waarlangs men kan aannemen dat men tot communautarisering zal komen.

De communautarisering van het onderwijs vergt een wijziging van het artikel 59bis, paragraaf 2, 2°, van de Grondwet. Dat is evident. Welke partijen zullen met deze wijzigingen instemmen? Opdat die wijzigingen tot stand zouden komen, moeten er een voldoende aantal partijen akkoord gaan, want er moet een tweederde meerderheid zijn. Bovendien moet de zittende regering dat ook willen. De zittende regering is altijd paritair samengesteld in haar top. Het is een aangelegenheid waaraan beide gemeenschappen in ruime mate hun instemming moeten verlenen.

Hoe kan men daaruit komen? Indien de gemeenschappen in dit land enige substantie willen krijgen, of indien de Vlaamse Raad en de Franse Gemeenschapsraad echt een beetje belang willen krijgen, dan moet het onderwijs daarbij worden betrokken. Dat weet iedereen, ik heb dat niet uitgevonden.

Hoe kunnen wij dit bereiken? Ik meen dat er een moderne eigentijdse grondwettelijk gewaarborgde onderwijsvrijheid moet worden ingeschreven. De onderwijsvrijheid kan niet steunen voor de ene en voor de andere gemeenschap op de werking, hoe verdienstelijk ze ook moge zijn, van een politieke commissie, die voor een gedeelte occult is.

Ik meen dat de grondwettelijke tekst die uitdrukt dat het onderwijs vrij is, een regeling moet bevatten, een bepaling moet inhouden die zegt dat de wet het onderwijs regelt en dat die regeling bij wet de gelijke behandeling dient te eerbiedigen van alle betrokkenen bij het onderwijs. Naar mijn gevoel is dat de eigentijdse uitdrukking van hetgeen in artikel 17 van de Belgische Grondwet in 1831 werd tot stand gebracht. Als een formulering van dit type in de Grondwet zou staan, dus dat de onderwijsvrijheid geregeld wordt door de wet, is dan het probleem van de spanning binnen de gemeenschappen rond de onderwijsvrijheid opgelost? Ik meen dat dit maar kan worden opgelost, in navolging van wat in Duitsland geschiedt, op het ogenblik dat de onderwijsbetrokkenen zich, ten aanzien van de uitvoering van een dergelijke grondwettelijke bepaling, kunnen wenden tot het Arbitragehof, voor zover dit hof wordt omgevormd tot een grondwettelijk hof met betrekking tot het waarborgen van deze onderwijsvrijheid die dan wordt gezien als een recht van personen.

U weet dat volgens de Duitse Grondwet de Duitse burger zich kan wenden tot het *Bundesverfassungsgericht* met het oog op de eerbiediging van de fundamentele rechten die de federale grondwet van de Duitse Bondsrepubliek waarborgt. Dat geldt niet alleen ten opzichte van de *Bundes*-wetgeving maar ook ten opzichte van de wetgeving van de deelstaten.

Als men in die richting zou willen denken, is er misschien een uitweg om op den duur enerzijds, het onhoudbaar instrument dat de Nationale Schoolpactcommissie is, op te doeken en anderzijds, te realiseren wat de gemeenschappen oprecht verlangen, namelijk eigen bevoegdheid inzake onderwijs en inschrijving in de Grondwet van het principe van gelijke behandeling bij de uitoefening van het recht op onderwijs en door het invoeren van een beroepsmogelijkheid op het Arbitragehof.

Zo kom ik tot mijn laatste vraag: welke onderwijspolitiek? Ik heb de referentie niet opgezocht maar ongeveer tien jaar geleden heb ik tijdens de beraadslaging over de begroting van Nationale Opvoeding een rede gehouden, na een ernstige leduurinspanning. Ik stelde dat het tijdperk van de kwantitatieve explosie van onderwijsverschaffing, zowel in het secundair als in het hoger niveau, afgesloten was, dat er een moment ontstaan is waarbij het geheel van de beschikbare middelen waarschijnlijk zijn bovenste grens heeft bereikt en dat de uitdaging van de onderwijspolitiek er van dit ogenblik af in bestond deze kwalitatief te definiëren en uit te bouwen. Dit is vandaag nog altijd mijn mening. Ik hoop zeer oprecht dat er nu een einde komt aan het touwtrekken tussen de ministers van Nationale Opvoeding en van Onderwijs voor het vinden van cemen, die er niet zijn, en dat ze de twee jaar die ze nog voor de boeg hebben,

zullen willen kenmerken door het op getouw wetten van kwalitatieve maatregelen.

Als eerste en voornaamste kwalitatieve maatregel die tot doel moet hebben de vele misverstanden te voorkomen die zich op het vlak van de onderwijsvrijheid situeren, beveel ik de ministers aan na te gaan of niet een experimenteerwet kan worden ontworpen. Het ontstaan van de methodescholen is een gevolg van de drang naar de inhoudelijke vernieuwing, maar dergelijke vernieuwing moet ook mogelijk zijn in alle kringen die in het onderwijs zijn geïnteresseerd.

Waarom kunnen geen bijkomende middelen ter beschikking worden gesteld bijvoorbeeld van het rijksonderwijs, om daar ook welbepaalde goed gedefinieerde experimenten op het getouw te zetten? Waarom moet zulks het voorrecht zijn van speciale scholen die los staan van de gevestigde onderwijsnetten? Methodische vernieuwingen moeten ook mogelijk zijn in de grote netten, officieel gesubsidieerd onderwijs van gemeenten en provincies, rijksonderwijs, vrij onderwijs in zijn diverse aspecten.

Die experimenteerwet zal volgens mij geen aanleiding geven tot partijpolitieke tegenstellingen.

Zij zal geen aanleiding geven tot tegenstelling tussen meerderheid en minderheid. Dan zullen de ministers het genoeg ondervinden, los van hun bekommernissen van alle dagen, die bekommernissen zijn van centen, begroting en evenwichten, een open gesprek te kunnen voeren met die leden van de Senaat en de Kamer die voor een dergelijk kwalitatief aspect van het onderwijs gevoelig zijn. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Mijnheer de minister, met uw goedvinden zal ik nu het woord geven aan mevrouw Nelly Maes om haar amendementen toe te lichten.

Mevrouw N. Maes. — Mijnheer de Voorzitter, zeer kort wil ik de twee amendementen die wij hebben ingediend, toelichten.

Met betrekking tot het amendement op de kabinetsuitgaven wil ik er de minister van Onderwijs, F, op wijzen dat de huuruitgaven een meerprijs van 3 miljoen betekenen, maar dat er volgens de uitgaventabellen die in het verslag voorkomen, nog altijd een verschil in werkingskosten van 14,9 en 22 miljoen blijft. Wie duur woont zal natuurlijk veel werkingskosten moeten betalen. In die zin willen wij ons amendement handhaven. Wij betreuren uiteraard dat de huur voor negen jaar slechts is aangegaan op 30 mei 1980, zodat u nog een tijd lang gedoemd zult zijn, mijnheer de minister, de kosten ervan te dragen, tenzij het Parlement u de centen ontzegt. Dan zult u misschien een andere oplossing moeten vinden.

Het tweede amendement betreft de internaten. Ik verwees in mijn betoog reeds naar het standpunt van onze partij in 1973, namelijk dat de internaten heden ten dage beantwoorden aan een sociale behoefte.

Wij zijn van mening dat moet worden onderzocht op welke wijze deze internaten kunnen worden gerationaliseerd en hoe deze rationalisering aan de sociale behoefte tegemoet kan komen. Om dat probleem te bestuderen willen wij een bedrag van 500 000 frank inschrijven; de tegenwaarde hiervan zou worden gevonden in de besparingen op de kabinetsuitgaven.

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Éducation nationale. — Mme Maes a déposé, sur le bureau du Sénat, le même amendement que celui introduit par M. Kuipers à la Chambre.

Le rapport sur le budget fait au nom de la commission de l'Éducation de la Chambre donne, aux pages 36 et 37, la justification du gouvernement.

En réalité, le 30 mai 1980, un bail de location d'une durée de neuf ans a été signé pour le bâtiment qu'occupe actuellement le cabinet du ministre de l'Éducation nationale francophone.

Je me suis rendu compte, lors de mon arrivée à la tête du département, en juin dernier, que le prix de la location était fort élevé et m'en suis ouvert auprès du ministre des Travaux publics, responsable de la Régie des bâtiments.

Mais le bail étant signé, l'État se trouvait engagé. Si mon cabinet devait quitter ces bâtiments et s'installer ailleurs, ceux-ci devraient nécessairement être occupés par les services relevant d'un autre département, voire rester inoccupés.

Je me permets de faire remarquer à Mme Maes que les crédits prévus, en 1984, pour ce poste restent inchangés par rapport à ceux inscrits pour l'exercice 1983. A cette époque, lors de l'établissement du budget initial, il n'avait pas été tenu compte du montant réclamé pour la location, ce qui a entraîné un ajustement très important à charge de mon département.

Je demande, dès lors, le rejet de cet amendement puisqu'il est impossible d'honorer les obligations contractées par l'Etat en disposant de crédits réduits, comme le souhaite Mme Maes.

Je puis toutefois l'assurer que les dépenses de fonctionnement de mon cabinet ne sont guère plus élevées que celles du cabinet de mon collègue M. Coens.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coens.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, allereerst dank ik u omdat u mij de gelegenheid hebt geboden deze namiddag een verplichting op mij te nemen, waaraan ik mij niet kon onttrekken, en toch alle Nederlandstalige uiteenzettingen hier te aanhoren. Ik zal in de mate van het mogelijke alle vragen beantwoorden binnen een redelijk tijdsbestek.

Ik dank al degenen die hier het woord hebben gevoerd en hiermee het bewijs hebben geleverd van hun belangstelling voor de onderwijsproblematiek. Zij hebben bewezen van een of verschillende onderwijsaspecten een grondige studie te hebben gemaakt. Ik heb veelvuldige nota's genomen van de ingenomen standpunten, suggesties en kritieken en zal er als minister van Onderwijs rekening mee houden. U zult mij vergeven dat ik niet in detail op alle vragen ga antwoorden. Ik neem aan dat mijn Franstalige collega heeft geantwoord op de uiteenzettingen van de Fransstalige leden van de Senaat zodat ik mij kan beperken tot het verstrekken van een antwoord op de Nederlandstalige uiteenzettingen.

Mochten er na mijn uiteenzetting nog bepaalde vragen rijzen, dan kunnen die nadien nog worden gesteld of kunnen wij overleggen hoe de zaak kan worden geregeld zo ik de verlangde gegevens nu niet bij me mocht hebben.

Heel wat betogen hadden betrekking op — hoe kan het ook anders in deze tijd — bezuinigingen. Vandaar dat ik mij heb voorgenomen daarover wat meer toelichting te verschaffen zonder in details te treden. Ik wil uiteenzetten waar het nu om gaat. Wij kunnen er niet buiten: voor een goed onderwijs zijn er centen nodig. Over de kwaliteit van het onderwijs hebben de heer De Bondt, mevrouw Van Puymbroeck en vele anderen gesproken. Ook werd uitgeweid over de toekomst en over de betere functionering van het onderwijs. In dit licht kon het niet anders dan dat er hier ook moest worden gesproken over de noodgedwongen bezuinigingen. Wij spreken hier bij de behandeling van de begroting eigenlijk in ruime mate over de financiering van het onderwijs. Het is de opdracht van het Parlement om hierover te spreken.

Ik erken, met u, de moeilijkheid om in het onderwijs te bezuinigen. Ik onderstreep vooraf dat in de crisis waarin wij ons nu bevinden, men onmogelijk mag stellen dat het onderwijs niet mag worden betrokken in de operatie tot sanering van de openbare financiën. Met uw akkoord — dat is trouwens de optie van de regering — moet dit voor de hele sector van het openbaar ambt gebeuren en ook voor de privé-sector. Al degenen die arbeiden en inkomsten hebben, moeten bijdragen in de maatschappelijke en sociale behoeften van de niet-actieven en de niet-meer-actieven. Het is een zware opgave waar wij niet buiten kunnen. Wij willen de grote jaarlijkse overheidsschuld enigszins reduceren tot een in Europees verband meer aanvaardbaar peil. Daarbij moeten wij alle sectoren betrekken, dus ook, jammer genoeg, de sector van het onderwijs. Degenen die op één of andere wijze bij het onderwijs betrokken zijn, betreuren natuurlijk dat ook deze sector dient te worden aangesproken. Ik herhaal principieel als uitgangspunt dat dit niet anders kan.

Het is niet eenvoudig geweest en het is nog altijd niet eenvoudig voor de ministers van Onderwijs ter zake de meest passende maatregelen voorop te stellen en te doen aanvaarden in de regering, respectievelijk in het Parlement. Wij hebben in de jongste jaren ook onder tijdsdruk moeten werken. Dat is niet gemakkelijk. Het vraagt enorm veel aan inzet om het een en ander tot en met te overwegen. Dat is niet altijd tot in detail, dat beken ik eerlijk, mogelijk geweest. Vandaar dat dit werk uiteraard niet perfect is. Wij hebben nood aan overleg met u, parlementsleden, die tenslotte de wetgevende macht zijn, maar evident ook met de vakbonden die de belangen van het personeel ter zake vertegenwoordigen en die met ons in overleg zijn getreden.

Mevrouw N. Maes. — Ook met de commissie, mijnheer de minister?

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Ik heb over het Parlement gesproken, mevrouw Maes. Met de commissie uiteraard.

Wij zullen in het kader van de behandeling van de herstelwet er de kans toe hebben uitvoerig daarop terug te komen. De regering moet vanzelfsprekend bereid blijven om in overleg met het Parlement, de doelstellingen die zij heeft gesteld, te realiseren, maar de middelen die daartoe moeten worden gebruikt, moeten in permanent overleg met het Parlement worden uitgewerkt.

Mevrouw N. Maes. — Dat is een nieuwigheid.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Ik vind dat niet onbelangrijk, mevrouw Maes. De heer Geldolf heeft er ook op gewezen. Men kan het interpreteren vanuit meerderheid of oppositie.

Ik herhaal dat wij voor een zware opgave waren geplaatst en dat wij nu al geruime tijd onder tijdsdruk hebben moeten handelen om bepaalde budgettaire doelstellingen te realiseren. Wij blijven dankbaar gebruik maken, in de mate dat dit voor ons mogelijk is, van de gelegenheid om met het Parlement overleg te plegen zoals wij dat hebben gedaan met de vakbonden die daartoe bereid waren.

Er zijn vakbonden geweest, men mag dat van mijn kant niet verkeerd interpreteren, die van meet af aan hebben gezegd dat zij de regeringsdoelstellingen niet zouden aanvaarden en dat zij de problematiek in een ander verband wilden opgelost zien buiten het onderwijsverband. Dat is een standpunt waarvoor wij alle respect hebben. Dat hebben wij niet één keer maar herhaaldelijk kunnen horen van de vertegenwoordigers van de vakbonden die deze opvatting verdedigen. Andere vakbonden zijn met ons in gesprek gebleven, uiteraard via een beperkt aantal vertegenwoordigers die contact moeten nemen met hun verantwoordelijke instanties die dan in volle vrijheid uitspraak doen.

Zo is het geschied en blijft het geschieden. Wij zullen elkaar nog kunnen ontmoeten en overleg plegen omtrent de bezuinigingsmaatregelen die onder andere via de eerste herstelwet en ook via latere wetten, aan het Parlement zullen worden voorgelegd.

Wij hebben trouwens niet alleen een budgettair doel, dat is nogal evident, maar ook nog zorg ten gronde voor de werkgelegenheid in het onderwijs. U weet dat bijna 300 000 personen in deze sector hun brood verdienen. Het is wellicht de belangrijkste sector, niet alleen kwantitatief maar ook gezien in het geheel van onze maatschappelijke ontwikkeling.

Men moet de budgettaire mogelijkheden niet alleen afwegen tegen wat in het kader van het budget van Onderwijs kan en moet, maar ook tegen de effecten op andere begrotingen zoals Teverkstelling en Arbeid, Pensioenen en zelfs Financiën, want elke persoon die arbeid levert en een inkomen heeft, draagt bij tot de inkomsten van het Rijk en betaalt bijdragen voor sociale zekerheid. Aan elke maatregel die men neemt, zijn enorm veel aspecten verbonden.

Bij de uitwerking van de maatregelen hebben wij steeds getracht drie concrete objectieven voor ogen te houden.

Ten eerste, willen wij niet zomaar blinde en lineaire maatregelen nemen, maar in de mate van het mogelijke selectief te werk gaan. Zo geldt het optrekken van het lesuur niet voor het basis-, beroeps- en buitengewoon onderwijs, omdat de opdrachten daar toch nog enigszins anders liggen. Hiermee willen wij geen afbreuk doen aan een of andere vorm van onderwijs. Sommige sectoren zijn nu eenmaal anders, maar daarom niet beter of slechter. Verschillende sprekers hebben gezegd dat men prioriteiten moet vastleggen. Juist met deze niet-gemakkelijke maatregel hebben wij duidelijke prioriteiten vastgelegd.

Een tweede concreet objectief is de spreiding. Collega Windels heeft daar onder andere zeer sterk de nadruk op gelegd. Wij hebben de realisatie van de drie zware budgettaire doelstellingen gespreid over drie schooljaren. De inlevering van 3,5 pct. op de totale loonmassa, in totaal van 7 miljard, werd gespreid over de schooljaren 1984-1985, 1985-1986 en 1986-1987. Deze spreiding is aangewezen. Het is immers typisch voor de sector van het onderwijs dat men niet met kalenderjaren werkt, maar met schooljaren die aanvangen in september. Collega De Bondt heeft op deze moeilijkheid gewezen. Hierdoor zijn wij voorgegaan in het nemen van maatregelen, omdat anders die maatregelen slechts effect zouden hebben in september 1985. Men kan immers moeilijk in het midden van het schooljaar desorganiserende maatregelen nemen. Dit is een structurele moeilijkheid waarvoor wij geplaatst worden.

Een derde doel dat wij steeds hebben willen realiseren in de mate van het mogelijke, is een beroep te doen op vrijwilligheid en zo weinig mogelijk verplichtingen opleggen. Een voorbeeld hiervan zijn de maatregelen in het kader van de carrière van de leerkrachten. Dit is niet altijd eenvoudig. Soms kan men niet anders dan verplichtend optreden, zoals met de maatregelen met betrekking tot het afschaffen van cumulatie en overuren. Zo zijn wij er ook toe gekomen de maatregelen te nemen met betrekking tot de vrijwillige deeltijdse arbeid vanaf de leeftijd van 50 jaar — de «uitgroeibanen» — en met betrekking tot de vrijwillige terugtrekking uit het onderwijs met een vergoeding in de vorm van wachtgeld. Ik heb in dit verband bewust niet het woord pensioen gebruikt, want dit werd niet aanvaard wegens de mogelijke repercussies op de andere sectoren en vooral op de pensioensector.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden die wijzen op de filosofie waarmee wij getracht hebben te werken.

Zoals in vele andere sectoren, zullen wij ook in de sector van het onderwijs niet kunnen komen tot een beter en zuiniger beheer indien wij niet meer de verantwoordelijkheden zullen leggen daar waar zij horen. Wij pleiten voor het responsabiliseren aan de basis via een meer gedecentraliseerd systeem, uitgaande van de eenvoudige gedachte: wie verantwoordelijk is, werkt beter en goedkoper. In een bestel dat gekenmerkt wordt als centralistisch en voor een stuk onvermijdelijk bureaucratisch is, is het niet zo eenvoudig deze responsabilisering in te voeren. Systemen die de responsabilisering bevorderen zijn, bijvoorbeeld, de budgettaire enveloppes voor de financiering van de werkingsuitgaven van de scholen, het lesurenpakket en de autonomie van het lokale schoolbeheer. Dit responsabiliseren is vrij revolutionair, maar is *in concreto* niet zo eenvoudig waar te maken. In meerdere van de getroffen maatregelen is deze grondgedachte te herkennen.

Bezuinigen in onderwijs impliceert voor ons echter ook maatregelen die de arbeidsherverdeling bevorderen. Wij beseffen allen dat we geconfronteerd worden met een dalend aantal geboorten. Dat is niet gering. In Vlaanderen daalde het geboortecijfer in de jongste twintig jaren met een vierde. Zulks heeft een weerslag op schoolbevolking, evenals op de werkgelegenheid in deze sector.

Anderzijds worden wij geconfronteerd met een toenemend aantal gediplomeerde leerkrachten. Gelukkig blijft het een aantrekkelijk beroep, niettegenstaande de bezuinigingen die op til zijn. In vele beroepen is er overigens een zekere oververzadiging. Wij kunnen gelukkig vasthouden aan de vrije keuze van studie en dat is voor mij een belangrijk principe. Als bovendien de groei van de budgettaire mogelijkheden beperkt is, dan zijn er geen andere mogelijkheden dan een fundamentele arbeidsherverdeling in deze sector. Wij hebben daar sterke impulsen aan gegeven en menen in deze sector baanbrekend werk te hebben geleverd. De weddebonus en het waarborgen van de pensioenrechten die wij aan het stelsel van de «uitgroeibanen» gekoppeld hebben zijn toch heel belangrijke impulsen die wij meenden te moeten aanbrengen met het oog op het optimaliseren van de werkgelegenheid in het onderwijs.

Werkgelegenheid is belangrijk maar onderwijsbeleid is veel meer. Begrijpelijkerwijze is onze aandacht gelet op de omstandigheden, te veel moeten gaan naar de werkgelegenheidsproblematiek. In elk geval moet de werkgelegenheid in het onderwijs dat in ons land een hoog peil bereikt, betaalbaar blijven. Gelukkig geven wij nog via het onderwijs een groot deel van onze rijkdom uit aan het verzekeren van onze rijkdom: 6,3 van ons BNP ten aanzien van een Europees gemiddelde van 5,3. Ik wens niets liever dan dit peil te mogen behouden en vraag niet direct een gelijkgeschakeling op het Europese niveau. Ons onderwijs is de moeite waard. Indien wij het kunnen behouden, verzekeren wij het best onze toekomst.

Hoe dan ook, wij moesten tot bezuinigingen en tot een arbeidsherverdeling overgaan.

Het resultaat van de arbeidsherverdelende politiek is niet uitgebleven. Vorig jaar deze tijd waren er in Vlaanderen 9 500 leerkrachten werkloos. In juli en september zijn daar meer dan 6 000 pas afgestudeerde leerkrachten bijgekomen en slechts een goede 2 000 zijn op pensioen gegaan. Normaal zou de werkloosheid moeten zijn opgelopen tot 13 000 à 14 000. Vandaag is de realiteit in Vlaanderen dat er minder dan 8 000 werkloze leerkrachten zijn, d.i. 6 pct. Ik geef wel toe dat er bij de tewerkgestelde leerkrachten zijn met deeltijdse opdrachten of werkzaam in een BTK.

Met u ben ik nog steeds van oordeel dat het beter is werk te hebben, zij het in de vorm van een voorlopig statuut of een niet-volgtijdse betrekking, dan werkloos te blijven. Dit is een normale, gezonde opvatting, die bovendien, meen ik, door ieder van u wordt gedeeld.

Het zou natuurlijk ideaal zijn indien wij nog meer mensen de kans zouden bieden om zo gewenst voltijdse arbeid te verrichten, al mogen wij er toch niet van uitgaan dat deeltijdse arbeid minderwaardig is.

Wij gaan naar een nieuw maatschappelijk bestel, waarvan wij de contouren niet kennen. Daarin zou beslist op een volwaardige wijze plaats moeten zijn voor deeltijdse opdrachten.

Wij mogen ook de mogelijkheden niet onderschatten gelegen in de mobiliteit en het tijdelijk onwikkelen van een beroepsactiviteit in andere sectoren of andere functies dan specifiek in het onderwijs.

Ik denk dat wat wij via de Vlaamse Vereniging voor opleidingsprogramma in het buitenland hebben gerealiseerd, en bezig zijn te realiseren goed is. Ik zal de heer Seeuws en de andere leden van de Onderwijscommissie het jaarverslag laten geworden. Op een goed jaar tijd hebben wij reeds een tweehonderdtal leerkrachten met tijdelijke opdrachten in het buitenland, waar zij nuttig werk kunnen verrichten. Wanneer zij na twee of drie jaar naar België terugkomen, zullen zij ongetwijfeld een versterking vormen voor ons onderwijs. Dit bij wijze van voorbeeld.

Er werden een reeks concrete vragen gesteld tijdens deze bespreking.

Over een aantal onderwerpen hebben verscheidene sprekers gehandeld. Ik zal trachten er zo goed mogelijk op te antwoorden en ik ben natuurlijk graag bereid daar na dat antwoord nog op terug te komen, hetzij in deze vergadering, hetzij individueel.

Inzake de rationalisatie en programmatie van het basisonderwijs hebben wij tijdens het debat van gisteren reeds de krachtlijnen van het uiteindelijk in de Schoolpactcommissie bereikte akkoord ontwikkeld en melding gemaakt van het besluit dat wij hebben genomen, dat thans voor advies naar de Raad van State is.

Het normenbesluit is daaraan gekoppeld — de heer De Bondt heeft er ook de aandacht op gevestigd — en wij hopen dat besluit spoedig te kunnen nemen, zodat het basisonderwijs het volgend schooljaar met meer en betere mogelijkheden en een grotere zekerheid zal kunnen starten.

Men heeft zeer veel aandacht besteed aan de methodescholen, pluralistische scholen en andere onafhankelijke scholen in het geheel van deze rationalisatieproblematiek.

Wij staan op gelijke normen voor iedereen, natuurlijk rekening houdend met de objectieve criteria van bevolkingsdichtheid en afstand.

Ik wijs erop dat deze onafhankelijke scholen, tot de opheffing van de remwet, eigenlijk waren opgericht tegen de wet in. Zij ontvingen geen enkele vorm van subsidiëring, noch voor de gebouwen, noch voor de wedden, noch voor de werking. Door de programmatie en rationalisatie kunnen zij wel in de subsidieregeling vallen.

Sommige scholen zullen onmiddellijk kunnen worden opgenomen wegens hun aantal leerlingen, andere zullen progressief in aanmerking komen door fusie of door de evolutie die zij zullen kennen precies door het vooruitzicht in de subsidieregeling te kunnen worden opgenomen, terwijl nog andere instellingen, het zijn er zeven of negen in totaal, wellicht nooit voor subsidie in aanmerking zullen komen. Misschien kan een oplossing gevonden worden in een fusie. Wij zullen met hen, evenals met de andere netten, de eerstvolgende dagen overleg plegen om concrete oplossingen te zoeken voor de bestaande problemen.

De heer Windels en ook anderen hebben de aandacht gevestigd op de verlenging van de leerplicht. Ik dank allen die daarover hebben gesproken en hierin — zoals wij — een heel interessante mogelijkheid zien om uit de crisis te geraken. Iedereen moet recht hebben op onderwijs tot de leeftijd van 18 jaar.

Wij moeten dan ook onderwijs- en vormingsmogelijkheden bieden aangepast aan de aanleg en de mogelijkheden van de jonge mensen. De eerste fase is voorbij. Er komen niet langer meer veertien- of vijftienjarigen weerloos op de arbeidsmarkt. Hun situatie was zo marginaal dat zij zelfs niet waren opgenomen in de statistieken van de werkloosheid. Door de verlenging van de leerplicht krijgen bestaande opleidings- en vormingsmogelijkheden nieuwe kansen en nieuwe impulsen. Wij staan nu voor de dringende opdracht de mogelijkheden inzake deeltijds onderwijs volwaardig uit te bouwen. Dit doet evenwel niets af aan onze hoop en ons verlangen dat de meeste jonge mensen voltiijds onderwijs zouden blijven volgen. Wij mogen niet uit oog verliezen dat deze vorm van onderwijs ook aantrekkelijk moet zijn en blijven en moet beantwoorden aan de ontwikkelingsmogelijkheden van de jongeren. Ik erken graag de verdiensten van het leercontract voor de opleiding van middenstanders. Ook daar kan de mogelijkheid worden geboden om te voldoen aan de

leerplicht. Eventuele aanpassingen die daarvoor noodzakelijk zijn zullen in loyaal overleg worden ingevoerd. Wij moeten binnen de bestaande vormen van onderwijs mogelijkheid tot deeltijds onderwijs bieden door, en dat is ook revolutionair, het secundair dagonderwijs open te stellen voor jongens en meisjes die deeltijds onderwijs willen volgen. Wij moeten niet per se totaal nieuwe structuren ontwerpen, maar veeleer gebruik maken van de bestaande structuur en de bestaande mogelijkheden, waar zij zich ook bevinden. Wij kunnen ook het onderwijs voor sociale promotie nieuwe kansen geven via het plan van rationalisatie en programmatie dat wij de eerstvolgende dagen aan de Schoolpactcommissie zullen voorleggen. Daarin steken niet alleen inzake rationalisatie en programmatie enorme mogelijkheden van vernieuwing. Ook inhoudelijk zijn er heel wat mogelijkheden. De methoden van werken zullen dan ook zo spoedig mogelijk worden aangepast aan de vereisten die voortvloeien uit de zogenaamde deeltijdse leerplicht. De vormen van alternierend leren moeten in samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven verder worden uitgebouwd. Dit is niet eenvoudig, maar wij moeten verder gaan op grond van de opgedane ervaringen. Dit alles wordt bestudeerd in een stuurgroep waarin de drie netten vertegenwoordigd zijn. Ik hoop dat in de loop van de eerstvolgende weken de besprekingen zullen kunnen worden afgerond.

In elk geval zijn volgende uitvoeringsbesluiten in bespreking in de beide kabinetten en zullen eerstdaags aan de Koning worden voorgelegd. Ik weet dat onder andere de heer Windels daarin bijzonder is geïnteresseerd.

Ten eerste, de herziening van het koninklijk besluit van 1976 dat de structuur van het secundair onderwijs regelt met de nodige wijzigingen inzake toelatingsvoorwaarden tot elk leerjaar, de structuur van het vernieuwd beroepssecundair onderwijs en het afleveren van getuigsschriften. Over dit besluit worden de drie onderwijsnetten in de eerstvolgende dagen ook formeel geconsulteerd;

Ten tweede, de samenstelling en werking van de erkenningscommissie in uitvoering van artikel 2;

Ten derde, de controle op de legitimiteit van de inschrijvingen in het onderwijs, in de erkende vormen en controle op de aanwezigheden;

Ten vierde, het besluit dat de vorm en de toekenning van het getuigsschrift in het basisonderwijs regelt;

Ten vijfde, het besluit tot wijziging van het besluit van 1953 betreffende het reglement tot het verkrijgen van het getuigsschrift van lagere studie, ook al gewijzigd in 1963.

Voorts werken wij in overleg met onze collega's van Sociale Zaken en Tewerkstelling en Arbeid aan een koninklijk besluit, in uitvoering van artikel 44 van het ontwerp van herstellwet, dat het deeltijds leren en het deeltijds werken van de jongeren moet regelen. Wij zijn werkelijk vragende partij om dat statuut dringend te regelen.

Tevens wordt verder gewerkt aan de vernieuwing van het beroepsonderwijs, vooral in de tweede en de derde graad, waar ook de deeltijdse formule mogelijk moet zijn.

Mevrouw De Pauw heeft aandacht gevraagd voor de situatie van het Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Ik kan u verzekeren, mevrouw, dat het voor mij een bestendige zorg is; het gaat hier trouwens om één van de speerpunten van de Vlaamse zaak. Wij hebben daar speciale normen en terechte. U hebt de historiek geschetst en wij blijven daarbij. Nog in het rationalisatie- en programmatieplan voor het basisonderwijs werd, voor sommigen onbegrijpelijk, het Nederlandstalig onderwijs te Brussel gelijkgesteld met een dun bevolkt gebied. Objectief gezien is dat iets eigenaardigs, maar wie vertrouwd is met dat terrein weet dat dit beantwoordt aan een noodzaak voor het Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Wij plegen overleg met de betrokkenen. Nog vorige week hebben wij contact gehad met alle directies en pedagogische colleges van de rijkscholen van het secundair niveau om na te gaan hoe wij verder eventueel fusies kunnen realiseren en op basis van overleg de samenwerking bevorderen ten einde overal leefbare, aantrekkelijke entiteiten te kunnen aanbieden. Zulke zaken kan men niet forceren. Bepaalde kabinetsmedewerkers houden zich daarmee intens bezig en ikzelf volg het op de voet. Ik hoop dat wij tijdig, in de maand juni nog, deze gesprekken kunnen afronden.

De vrije keuze is verzekerd en moet verzekerd blijven tussen het confessionele en het niet-confessionele Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Trouwens, u hebt het erkend, het gaat goed met het Nederlands-

talig onderwijs hier in de hoofdstad. Laten wij ter zake onze complexen afleggen, ons eendrachtig verder opstellen, slagvaardig in het belang van de Vlaamse bevolking in het hoofdstedelijke gebied.

U hebt ook gesproken over de nationale wetenschappelijke instellingen. Ik ben hier ongetwijfeld enige verduidelijking verschuldigd, hoewel ik daarover in de Kamer uitvoerig heb uitgeweid. De koninklijke commissaris heeft de studieopdracht gehad in 1981 en heeft verschillende rapporten aan de Eerste minister overgemaakt. Dit zijn belangrijke adviezen die de regering heeft aangewend bij het ontwerpen van de herstructurering. De regering heeft niet alleen de eigen verantwoordelijkheid op zich genomen op basis van die rapporten, maar zij heeft ook — en dit is belangrijk — rekening gehouden met de budgettaire mogelijkheden en met de evolutie in institutioneel opzicht. Wij konden niet de gemakkelijke oplossing aanvaarden van meer geld en meer mensen. Wij moeten langzaam maar zeker de herstructurering tot stand brengen van deze waardevolle nationale wetenschappelijke instellingen.

De heer Geldolf heeft de aandacht gevraagd voor een specifieke situatie met betrekking tot het saneringsplan van de stad Antwerpen. De gemeentelijke autonomie is een belangrijke zaak en ik ben geen voogdijminister, al heb ik op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken mijn goede diensten aangeboden en hebben wij een overeenkomst bereikt met de stad Antwerpen. Deze heeft een beroep gedaan op extra middelen van de centrale overheid waarvan het inspraakrecht verzekerd werd. In dit verband is ook voorzien in de vermindering van de extra uitgaven voor onderwijs. Dit kan ook wel, want op een totaal van 6 miljard uitgaven voor het onderwijs van de stad Antwerpen waren er meer dan 2 miljard die geput werden uit de eigen middelen. Met de minister van Binnenlandse Zaken werd een akkoord bereikt, dat strikt moet worden nageleefd. Een tussentijdse evaluatie is gepland, als ik mij niet vergis in juni eerstkomend.

Met betrekking tot de concrete vraag, die de heer Geldolf zo vriendelijk was mij gisteren te overhandigen, hebben wij vandaag contact gehad met de burgemeester om de precieze situatie te kennen. Wij verwachten een aantal concrete gegevens, want de jongste beslissing van de regering in verband met het wachtgeld dat op nationaal vlak wordt betaald aan degenen tussen 55 en 60 jaar die zulks wensen, kan misschien voor de meeste betrokkenen een oplossing bieden. Dit is een aangelegenheid waaromtrent vandaag nog een contact heeft plaats gehad en waarover volgende week het overleg waarschijnlijk zal worden voltooid.

Ik eindig met nog enkele zaken duidelijk te stellen. Wij staan voor structurele veranderingen in het onderwijs en in al wat daarop betrekking heeft. Ik heb reeds gewezen op de denataliteit enerzijds, en het teveel aan leerkrachten anderzijds.

Wij zouden moeten komen tot een verder doorgedreven participatie in het onderwijs. De democratisering van het onderwijs in ons land is niet voltooid. De progressie ter zake is beperkt, niettegenstaande de vele mogelijkheden.

Wij moeten ook denken aan de mogelijkheden van het deeltijds leren, niet alleen om te voldoen aan de leerplicht tussen 15 en 18 jaar maar heel het leven door.

Ik heb op een recente studiereis in Canada interessante contacten gehad en vastgesteld dat dit in de universiteiten aldaar vaak de regel is. De meerderheid van de universiteitsstudenten in dat land zijn werkstudenten, mensen die in het beroepsleven staan en dan ook veel meer jaren doen over het behalen van een titel en die, naargelang van de *credits* die ze hebben bekomen niet in één universiteit maar in verscheidene, in een veel soepeler systeem eigenlijk, blijven studeren.

Ik hoop dat we kunnen komen, door veel structurele veranderingen waarop ik nu niet kan ingaan, tot een grotere participatie van het onderwijs. Dat zal ook effecten hebben in verband met de mogelijkheden van tewerkstelling, ook al is dit niet een uitgangspunt. Het werkgelegenheidseffect is van belang voor de betrokkenen zelf.

Ik erken ook — u hebt dat gevoeld bij het begin van mijn uiteenzetting — dat wij in ons beleid moeten kunnen komen tot meer en beter wetenschappelijk ondersteunde maatregelen op langere termijn. Aldus zouden wij echt in staat om zijn een prospectief beleid te voeren.

De heer Noerens heeft gewezen op het zeer beperkt aantal universiteiten in onze administratie. Dit wil niet direct zeggen dat onze administratie niet goed is. Hierdoor wordt aangetoond dat de mogelijkheid bestaat

om meer universitair academisch gevormden een volwaardige rol in de administratie te laten spelen. Wij hebben er in elk geval nood aan.

Ik wil ook wijzen op de absolute noodzaak van een grotere mobiliteit bij onze leerkrachten. Zij moeten niet noodzakelijk aan een-en-dezelfde school gehecht zijn van het begin tot het einde van hun carrière om hun werkzaamheden te ontwikkelen.

In geen geval mogen zij blind zijn voor de realiteiten buiten het onderwijs. Wij moeten hun geregeld de kans geven om met het bedrijfsleven, grote of kleine bedrijven, of met het openbaar ambt, reële contacten te onderhouden en er in het onderwijsbestel rekening mee te houden. Wij staan inderdaad voor niet gemakkelijke fundamentele opgaven. Het herstel van de relatie tussen onderwijs, arbeid en bedrijfsleven is er één van. Collega Deprez heeft daar ook op gewezen. Leerlingen en leerkrachten moeten in de maatschappij volwaardig kunnen participeren en de resultaten daarvan inbrengen in het onderwijs.

Een ander belangrijk aspect, — collega Windels heeft erop gewezen — is het overleg, niet alleen nationaal, maar vooral lokaal, met het bedrijfsleven. Aldus wordt het één centrum van vorming en opleiding met de eigenheid van ons onderwijsbestel en andere vormingsmogelijkheden, maar niet los van de rest van het maatschappelijk leven, geïntegreerd op basis van open overleg in verhouding tot al de mogelijkheden van onze mensen.

Wij zouden ook moeten kunnen komen tot de verhoging van het studierendement. Ik was getroffen door wat onder meer collega Deprez hierover heeft gezegd. Slechts 15 pct. van de studenten zouden het voorgenomen leerproces op de normale studieduur beëindigen. Bij nadere informatie moeten deze cijfers wel enigszins worden gerelativeerd. Ik kan er geen juiste lijn in trekken, omdat ik tegenstrijdige informatie bekam. Een zaak is mij echter duidelijk: wij moeten het studierendement verhogen. Het lijkt mij niet normaal dat men het vanzelfsprekend vindt dat aan de universiteiten de helft van de studenten fataal mislukken. Ik vind die opvatting verschrikkelijk. Ik stel alleen vast dat de studenten van vandaag, aan de universiteit of in het hoger onderwijs, evenveel studeren als wij en degenen voor ons dit vroeger deden. De inspanning is zeer groot; de stress is in verhouding. Wat aan die jongens en meisjes wordt gevraagd is enorm. Maar dat een mislukking in die context een totale mislukking is, dat zou niet mogen zijn. Wij kunnen de geleverde inspanningen beter valoriseren door een mobielere structuur doorheen het curriculum. Ik ga daar nu niet verder over uitweiden, maar het is goed dat ook dit aspect van het leerprobleem hier duidelijk werd onderstreept.

Wij hopen zeer binnenkort de lerarenopleiding te kunnen aanpassen. Daarover bestaat reeds vele jaren een consensus. Men kan geen onderwijskrachten vormen op twee jaar tijd. Er is meer praktijkervaring nodig bij de opleiding. Er moeten vooral beter gestructureerde recyclagemogelijkheden worden geschapen. Thans is er ook recyclage, maar op vrijwillige basis en tijdens de vakanties, wat buiten de onderwijswereld vaak niet is geweten. Leerkrachten presteren inderdaad meer dan alleen maar tijdens de lestijden. Zij spannen zich in bij de voorbereiding van de lessen en bij het verbeteren van de werken. Er is zonder twiifel een enorme inspanning voor de recyclage op vrijwillige basis, wat te appreciëren valt. Omdat in deze moeilijke tijden zoveel meer wordt gevraagd van de leerkrachten — zij zijn immers geconfronteerd met jonge mensen die het nu ook niet gemakkelijk hebben — moeten wij op geregelde tijdstippen fundamentele recyclagemogelijkheden voorzien.

Wij zullen nog de gelegenheid hebben om daarover in het Parlement te spreken, omdat u daaromtrent binnenkort zeer belangrijke wetgevende initiatieven kunnen worden voorgelegd.

Ik hoop dat wij samen kunnen komen tot een inhoudelijke versterking van het onderwijs. Dat is meer dan een kwestie van centen, het is een kwestie van motivering van jonge mensen en van volharding van de leerkrachten in hun belangrijke opdracht. Die opdracht is — in het Frans klinkt dat kort en duidelijk: *apprendre à être*. Dat is voor de jonge mensen van vandaag, met een vrij vage toekomst, een zware opgave. Ik hoop dat zij daarin zullen slagen, dank zij een ondersteunend onderwijsbeleid. Voor uw medewerking, inbreng, kritiek en opmerkingen dank ik u allen zeer oprecht. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister omdat hij op een serene manier is ingegaan op een aantal van mijn vragen. Ik zal trachten dit voor de twee zaken, waarover ik het nog wil hebben, op dezelfde manier te doen.

De minister heeft gesproken over de nood aan overleg met het Parlement en met de vakbonden. Wij appreciëren die opmerking.

De minister heeft hier vandaag toegegeven, dat ingevolge de debatten die wij hier hebben gevoerd, wijzigingen werden aangebracht aan het oorspronkelijk plan van Hertoginndal. Dat is spijtig genoeg hier niet duidelijk tot uiting gekomen. In een normaal parlementair systeem zou dat tot uiting moeten komen op het einde van het parlementair debat en hoeft dat niet te gebeuren naar aanleiding van contacten met een deel van de drukingsgroepen. Dat heb ik willen beklemtonen, mijnheer de minister.

In verband met de gezonde parlementaire democratie is er nog een tweede zaak. Van bij de aanvang van de onderhandelingen zijn er vakbonden geweest die hebben geëist dat de problemen globaal zouden worden besproken. Dat is een standpunt dat men al of niet kan appreciëren. Als wij hier in deze assemblee, als personen die een deel van dezelfde gedachten vertolken, u ter zake vragen stellen en voorstellen doen, dan is het niet omdat wij geen pressiegroep buiten het Parlement vormen dat u ons daarop niet moet antwoorden. Dat is de geest van de parlementaire democratie. Ik wou daar niet op terugkomen maar omdat u daar gisteren over begonnen bent, wou ik er toch even over spreken. Wij hebben het trouwens reeds in de parlementaire commissie gezegd.

Ik heb goed genoteerd dat u zeer voorzichtig was en dat u gezegd hebt dat de genomen maatregelen zoveel mogelijk op basis van vrijwilligheid zullen worden genomen. U hebt bewust de term « wachtgeld » gebruikt en niet het woord pensioen omwille van al wat dat zou kunnen impliceren voor andere sectoren. U hebt dat gezegd vóór u kwam tot het saneringsplan van de stad Antwerpen. U hebt er dan aan herinnerd dat de gemeentelijke autonomie een belangrijke zaak is, hoewel uw collega van Binnenlandse Zaken in de commissie heeft gezegd, bij de discussie van zijn begroting, dat de gemeentelijke autonomie voor de stad Antwerpen niet meer bestaat. Dat hij de bankier is en u zijn adviseur in onderwijsaanlegenheden bent. Of dat ironisch bedoeld was, laat ik in het midden. Het werd niettemin geacteerd.

U zegt dat u geen voogdijminister bent. Daarmede ga ik akkoord.

Gisteren is er te Antwerpen een niet-onbelangrijke manifestatie geweest. De kranten en de ramingen spreken van drieduizend personen die eraan hebben deelgenomen. Om zoveel mensen op de been te brengen vóór het stadhuis van Antwerpen voor een twee-uren lange staking die de betrokkenen geld kost, is een ander nodig. Ingevolge die actie is er aan die mensen gezegd: wij willen wel als minister Coens akkoord gaan. Men spreekt telkens over minister Coens. Men heeft opgemerkt dat naar u telexen werden gezonden, brieven werden geschreven en dat werd getelefoneerd met leden van uw kabinet, niet met leden van het kabinet van minister Nothomb. Men zegt telkens dat u het bent die het licht al dan niet op groen moet zetten.

Ik noteer ook dat u nadere informatie moet krijgen. Ik kan u die nadere informatie geven. Ik heb u gisteren reeds een deel verstrekt. Het gaat om 55 personen en 8000 frank pensioen per maand. U kunt uitrekenen dat zulks ongeveer, voor de aanvangsperiode tijdens de overgangsmaatregelen, op 5 miljoen per jaar komt. Ik steek dat niet onder stoelen of banken. Ik geef u dus de gegevens, als het die zijn welke u ontbreken.

U zegt dat er volgende week gesprekken zullen worden gevoerd. Ik leg er de nadruk op dat het volgende dinsdag gemeenteraad is in Antwerpen. Men dacht eerst de betrokkenen te vragen akte te nemen van de afschaffing van dit bijpensioen. Men heeft hun alleen gevraagd of zij al dan niet hun pensioenaanvraag handhaafden. Degenen die ondanks de twiifel verklaard hebben dat zij hun aanvraag handhaafden, hopen dat er toch nog iets uit de bus komt. Hun vraag komt volgende dinsdag in de geheime zitting van de gemeenteraad. Dat kan niet later om de eenvoudige reden dat de behandeling al laat komt met het oog op 1 september. Want, indien men niet wil dat de betrokkenen buiten het risico van het verlies van het bijpensioen ook nog hun pensioen als dusdanig gedurende een half jaar niet ontvangen en bijgevolg helemaal geen inkomsten hebben, moeten die aanvragen tijdig in orde zijn.

Daarenboven zullen dinsdag in de Antwerpse gemeenteraad ook interpellaties plaatshebben over deze situatie. Men heeft zich geëngageerd de oplossing van het probleem niet te blijven uitstellen.

Ik vraag u derhalve te proberen vóór dinsdagavond een beslissing te nemen. Daarna komt er immers een periode waarin een aantal lokale beleids mensen uit de onmiddellijke circulatie verdwijnen en deze beslissing zou toch best worden genomen in aanwezigheid van alle betrokkenen. Ik vraag niet het onderste uit de kan. Ik vraag niet alles wat de 3000 betogers op de Grote markt hebben gevraagd, namelijk de volledige

schrapping van het onderwijsluik uit het saneringsplan. Ik weet ook dat zulks niet realistisch is. U hebt onder druk van de omstandigheden en in een menselijke en billijke redenering op andere punten toegegeven. Ik vraag u ook voor deze mensen een stap in de goede richting te doen en geen nieuwe discriminatie te creëren.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw De Pauw.

Mevrouw De Pauw-Deveken. — Mijnheer de Voorzitter, het verheugt mij dat minister Coens bezorgd is om het onderwijs in Brussel. Dit is inderdaad een essentieel punt. Het doet mij ook genoeg dat er nog steeds overleg wordt gepleegd met het oog op september. Dit verklaart waarschijnlijk waarom zijn antwoorden aan de vage en algemene kant waren.

Mijnheer de minister, ik wil toch een opmerking uit mijn algemene uiteenzetting herhalen, namelijk over het toepassen van de laagste norm voor een landelijk gebied op de Vlaamse scholen in Brussel. Ik zegde reeds dat er een essentieel verschil is tussen een landelijk gebied en Brussel, waar er concurrentie is van de Franse scholen en waar er juist weinig Vlaamse leerlingen zijn in de gebieden met een zeer sterk Franstalig overwicht. Het zou jammer zijn indien juist in die gemeenten ook de Vlaamse scholen zouden verdwijnen, want dan zou het Franstalige overwicht er nog sterker worden. Hiermee moet rekening worden gehouden. Het gaat hier toch om een tweetalige hoofdstad waar men er moeite mee heeft de tweetaligheid te handhaven. Wanneer er in Brussel Vlaamse scholen verdwijnen, zullen die moeilijkheden nog toenemen.

Dit brengt mij tot een andere opmerking, die ik nu pas kan maken omdat ik de aanleiding ertoe pas een halfuur geleden heb vernomen. Ik heb gehoord dat een project inzake bicultureel onderwijs zou worden geweigerd voor de Vlaamse school in Sint-Gillis. Door het invoeren van het bicultureel onderwijs zou het aantal leerlingen in deze bedreigde school kunnen toenemen. Hier zou nochtans zeer belangrijk werk kunnen worden verricht. Men heeft ter zake al een zekere ervaring. Een Vlaamse school in de stad Brussel heeft bicultureel onderwijs, namelijk Italiaans-Nederlands. Dit werkt zeer goed. Zowel de Vlaamse als Italiaanse ouders en kinderen als het onderwijzend personeel zijn hierover zeer tevreden. Het bicultureel onderwijs is niet alleen een mogelijkheid voor het Vlaams onderwijs in Brussel, maar ook een noodzaak. In deze stad wonen immers vele vreemde arbeiders. Waarom zou ook de Vlaamse gemeenschap niet voor hun kinderen kunnen zorgen?

Mijnheer de minister, ik had ook nog een precieze vraag gesteld in verband met het normaal onderwijs waarop ik geen antwoord heb gekregen. U bent van plan om streng op te treden en slechts een bepaald aantal normaalscholen per provincie in stand te houden. Wat gebeurt er met de Nederlandstalige normaalscholen in Brussel, meer bepaald met de stedelijke normaalschool? In de kringen van de normaalscholen heerst er nogal ongerustheid. Graag kreeg ik een duidelijk antwoord.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coens.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal voor dinsdagavond aan de stad Antwerpen een antwoord geven op de gestelde vragen.

Ik heb nota genomen van de specifieke punten betreffende Brussel die mevrouw De Pauw zoeven heeft vermeld. Met uw goedvinden, mevrouw De Pauw, zal ik deze punten onderzoeken en u een persoonlijk antwoord verstrekken.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de chacun des projets de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene behandeling gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen van elk van de ontwerpen van wet.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — REGIME FRANCAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1984

Discussion et vote d'articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN ONDERWIJS — FRANSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1984

Beraadslaging en stemming over artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — régime français — de 1984.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — Franstalig regime — voor 1984.

Bij de begrotingstabel stelt mevrouw Nelly Maes volgend amendement voor:

« Titre I. — Dépenses courantes

Partie I

Section 01. — Dépenses de Cabinet du ministre de l'Education nationale

*Chapitre I. — Dépenses de consommation
(Dépenses courantes pour biens et services)*

§ 1. Salaires et charges sociales

Frais de fonctionnement du cabinet (p. 12).

*Ramener le crédit de « 22 millions de francs » à « 14 millions de francs ».
(Réduction de 8 millions de francs.)»*

« Titre I. — Lopende uitgaven

Deel I

Sectie 01. — Kabinetsuitgaven van de minister van Onderwijs

*Hoofdstuk I. — Consumptieve bestedingen
(Lopende uitgaven voor goederen en diensten)*

§ 1. Lonen en sociale lasten

Werkingskosten van het kabinet (blz. 12).

Het krediet terugbrengen van « 22 miljoen frank » op « 14 miljoen frank ».

(Vermindering met 8 miljoen frank.)»

Mevrouw Maes heeft haar amendement al verdedigd en minister Bertouille heeft hierop reeds geantwoord.

De stemming over dit amendement alsmede over het artikel van de tabel waarop het betrekking heeft, wordt aangehouden evenals de stemming over artikel 1 van het ontwerp van wet.

Le vote sur cet amendement ainsi que sur l'article du tableau auquel il se rattache, est réservé, de même que le vote sur l'article premier du projet de loi.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion des autres articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand meer het woord vraagt in de behandeling van de andere artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents nos 5-XIX-A-1 et 2, session 1983-1984, du Sénat, et document no 4-XIX-A-1, session 1983-1984, de la Chambre des représentants.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 5-XIX-A-1 en 2, zitting 1983-1984, van de Senaat, en stuk nr. 4-XIX-A-1, zitting 1983-1984, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés:

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)
et pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1er, § 1er. Il est ouvert, pour les dépenses du budget de l'Education nationale — régime français — afférentes à l'année budgétaire 1984 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs):

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
Dépenses courantes . . .	115 218,4	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital . . .	749,2	517,5	512,9
Totaux . . .	115 967,6	517,5	512,9

Ces crédits sont énumérés à la partie I des titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

§ 2. Il est ouvert pour les dépenses afférentes à l'année budgétaire 1984, des crédits destinés au financement du budget de la Communauté française, s'élevant à (en millions de francs):

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
Dépenses courantes	1 506,5	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital	186,4	—	—
Totaux	1 692,9	—	—

§ 3. Il est ouvert pour les dépenses afférentes à l'année budgétaire 1984 des crédits destinés au financement du budget de la Communauté germanophone, s'élevant à (en millions de francs):

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
Dépenses courantes	16,2	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital	—	—	—
Totaux	16,2	—	—

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)
en voor de kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. § 1. Voor de uitgaven van de begroting van Onderwijs — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar 1984 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen franken):

	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnan-cerings-kredieten
TITRE I			
Lopende uitgaven	115 218,4	—	—
TITRE II			
Kapitaaluitgaven	749,2	517,5	512,9
Totaux	115 967,6	517,5	512,9

Deze kredieten worden opgesomd in het deel I der titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

§ 2. Voor de aan het begrotingsjaar 1984 verbonden uitgaven worden kredieten, bestemd voor de financiering van de begroting van de Franse Gemeenschap, geopend ten bedrage van (in miljoenen franken):

	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnan-cerings-kredieten
TITRE I			
Lopende uitgaven	1 506,5	—	—
TITRE II			
Kapitaaluitgaven	186,4	—	—
Totaux	1 692,9	—	—

§ 3. Voor de aan het begrotingsjaar 1984 verbonden uitgaven worden kredieten, bestemd voor de financiering van de begroting van de Duitstalige Gemeenschap, geopend ten bedrage van (in miljoenen franken):

	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnan-cerings-kredieten
TITRE I			
Lopende uitgaven	16,2	—	—
TITRE II			
Kapitaaluitgaven	—	—	—
Totaux	16,2	—	—
— Réservé.			
Aangehouden.			

*Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes
et aux dépenses de capital*

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes:

1. Des avances de fonds d'un montant maximum de 10 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires du département;

2. Des avances de fonds d'un montant maximum de 25 000 000 de francs peuvent être consenties au comptable extraordinaire de l'économat relevant de la direction générale du personnel, des statuts et de l'organisation administrative;

3. Des avances de fonds d'un montant maximum de 100 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires à charge des articles budgétaires relatifs au paiement des transports scolaires.

*Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven
en de kapitaaluitgaven*

Art. 2. Bij afwijking van artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof:

1. Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 10 000 000 frank aan de buitengewone rekenplichtigen van het departement worden verleend;

2. Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 25 000 000 frank aan de buitengewone rekenplichtige van het econoomaat afhankelijk van de « direction générale du personnel, des statuts et de l'organisation administrative » worden verleend;

3. Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 100 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen op de begrotingsartikelen voorzien voor de betaling van het leerlingenvervoer.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Par dérogation à l'article 14, premier alinéa, de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, les avances de fonds peuvent servir à payer les rémunérations, les allocations et indemnités de toutes espèces en faveur du personnel rétribué par l'Etat ainsi que les créances résultant de marchés n'excédant pas 100 000 francs.

Vu le caractère urgent des dépenses à prévoir et par dérogation à l'article 15 modifié de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, des avances de fonds peuvent être consenties au comptable chargé de la liquidation des secours et allocations à caractère social.

Le comptable extraordinaire de l'administration de l'enseignement supérieur et de la recherche scientifique est autorisé à payer, au moyen de fonds avancés, les bourses de voyages et les prix en espèces octroyés aux lauréats des concours universitaires. En outre, il est autorisé à payer, de la même manière, les frais de voyage des personnes qui viennent de l'étranger ou qui s'y rendent.

Le comptable extraordinaire de l'administration de l'enseignement fondamental est autorisé à payer au comptable de l'internat, au moyen des fonds avancés, l'intervention de l'Etat dans les frais de pension des enfants dont les parents n'ont pas de résidence fixe et confiés par leurs parents, soit à un internat de l'enseignement de l'Etat, soit à un internat de l'enseignement officiel subventionné, soit à un internat de l'enseignement libre subventionné. En outre, il est autorisé à payer cette intervention sous forme d'avances trimestrielles.

En matière de transports scolaires, les avances de fonds peuvent servir à payer les créances, quel qu'en soit le montant, pour autant que les marchés aient fait l'objet d'un contrat.

En matière d'achat de combustible de chauffage par les établissements scolaires de l'Etat, les avances de fond peuvent servir à payer les créances n'excédant pas 100 000 francs.

Art. 3. Bij afwijking van artikel 14, eerste alinea, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof mogen de geldvoorschotten gebruikt worden voor de uitkering van de bezoldigingen, de toelagen en vergoedingen van alle aard ten gunste van het personeel bezoldigd door de Staat evenals voor de betaling van de schuldvorderingen voortvloeiend uit overeenkomsten die 100 000 frank niet overschrijden.

Gelet op het dringend karakter der in het vooruitzicht gestelde uitgaven en in afwijking van het gewijzigd artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846, op de inrichting van het Rekenhof mogen geldvoorschotten verleend worden aan de rekenplichtige belast met de vereffening der hulpgel-den en toelagen van sociale aard.

De buitengewone rekenplichtige van het bestuur van het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek wordt ertoe gemachtigd, door middel van geldvoorschotten, de reisbeurzen en de geldprijzen uit te betalen die verleend worden aan de laureaten van de universitaire wedstrijden. Hij wordt er bovendien toe gemachtigd, op dezelfde wijze, de reiskosten te betalen van de personen die uit het buitenland komen of zich naar het buitenland begeven.

De buitengewone rekenplichtige bij het bestuur van het basisonderwijs wordt ertoe gemachtigd, aan de rekenplichtige van het internaat door middel van geldvoorschotten de bijdrage van de Staat te betalen in het kostgeld van de kinderen, van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben en die door hun ouders zijn toevertrouwd ofwel aan een internaat behorende tot het rijksonderwijs, ofwel aan een internaat behorende tot het gesubsidieerd officieel onderwijs, ofwel aan een internaat behorende tot het gesubsidieerd vrij onderwijs. Bovendien wordt hem machtiging verleend, deze bijdrage te betalen in de vorm van driemaandelijke voorschotten.

Op het stuk van het schoolvervoer mogen de geldvoorschotten gebruikt worden voor de uitkering van vorderingen, hoe groot hun bedrag ook is, voor zover de overeenkomsten het voorwerp hebben uitgemaakt van een kontrakt.

Inzake de aankoop van brandstof voor de verwarming van rijksonderwijsinrichtingen, kunnen de geldvoorschotten dienen om schuldvorderingen te betalen die 100 000 frank niet overschrijden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Les dépenses afférentes aux frais de fonctionnement et d'équipement des écoles, des centres psycho-médico-sociaux ainsi que des cabinets de consultation et d'inspection médicale scolaire belges établis sur le territoire de la République fédérale d'Allemagne et à réaliser sur place par les services relevant de la Défense nationale, peuvent être effectuées conformément aux règles en vigueur dans la République fédérale et faire l'objet d'ordonnances d'ouverture de crédit quel que soit leur montant, au profit d'un comptable extraordinaire désigné par le ministre de la Défense nationale.

Art. 4. De uitgaven die betrekking hebben op de werkings- en uitrustingskosten der op het grondgebied van de Duitse Bondsrepubliek gevestigde Belgische scholen, psycho-medisch-sociale centra en kabinetten voor raadpleging en medische schoolinspectie en die ter plaatse verwezenlijkt moeten worden door de diensten afhankelijk van Landsverdediging, mogen gedaan worden overeenkomstig de in de Bondsrepubliek geldende regels en het voorwerp zijn van ordonnances van kredietopening, hoe groot hun bedrag ook is, zulks ten bate van een buitengewone rekenplichtige aangesteld door de minister van Landsverdediging.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. § 1er. Les crédits non dissociés ci-après peuvent couvrir des dépenses se rapportant à des années budgétaires antérieures :

Titre I, section 32, articles 43.02 et 44.02; titre I, section 33, articles 43.02 et 44.02; titre I, section 34, articles 43.02 et 44.02; titre I, section 35, articles 43.02 et 44.02; titre I, section 37, articles 43.02 et 44.02; titre I, section 39, articles 43.02 et 44.02; titre II, section 33, articles 63.01 et 64.01, titre II, section 34, articles 63.01 et 64.01, titre II, section 37, articles 63.01 et 64.01, titre II, section 39, articles 63.01 et 64.01.

§ 2. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963, modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, les soldes des crédits non dissociés visés sous le § 1er ainsi que celui du crédit non dissocié de l'article 01.01 du titre II, section 35, peuvent être reportés à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

Art. 5. § 1. De hierna volgende niet-gesplitste kredieten mogen uitgaven dekken met betrekking tot vroegere begrotingsjaren :

Titel I, sectie 32, artikels 43.02 en 44.02; titel I, sectie 33, artikels 43.02 en 44.02; titel I, sectie 34, artikels 43.02 en 44.02; titel I, sectie 35, artikels 43.02 en 44.02; titel I, sectie 37, artikels 43.02 en 44.02; titel I, sectie 39, artikels 43.02 en 44.02; titel II, sectie 33, artikels 63.01 en 64.01; titel II, sectie 34, artikels 63.01 en 64.01; titel II, sectie 37, artikels 63.01 en 64.01; titel II, sectie 39, artikels 63.01 en 64.01.

§ 2. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mogen de saldi van de niet-gesplitste kredieten bedoeld onder § 1 alsook dat van het niet-gesplitste krediet van het artikel 01.01 van titel II, sectie 35, naar het volgend jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Les crédits non dissociés ci-après peuvent couvrir des dépenses se rapportant à des années budgétaires antérieures :

Titre I, section 31, articles 12.01.01 et 33.01;
Titre I, section 32, articles 12.01.01 et 12.21.01;
Titre I, section 33, articles 12.01 et 12.21;
Titre I, section 34, articles 12.01 et 12.21;
Titre I, section 37, article 12.01;
Titre I, section 39, articles 12.01 et 12.21.

Art. 6. De hierna volgende niet-gesplitste kredieten mogen uitgaven dekken met betrekking tot vroegere begrotingsjaren :

Titel I, sectie 31, artikels 12.01.01 en 33.01;
Titel I, sectie 32, artikels 12.01.01 en 12.21.01;
Titel I, sectie 33, artikels 12.01 en 12.21;
Titel I, sectie 34, artikels 12.01 en 12.21;
Titel I, sectie 37, artikel 12.01;
Titel I, sectie 39, artikels 12.01 en 12.21.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 7. Les subventions-traitements des membres du personnel des enseignements primaire, normal, moyen, technique, spécial et de promotion sociale, des offices d'orientation professionnelle et des centres psycho-médico-sociaux, ainsi que les subventions octroyées pour la rémunération des activités socioculturelles et sportives en application de l'arrêté royal du 7 septembre 1971, peuvent être liquidées sous forme de dépenses fixes.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 7. De weddetoelagen van de personeelsleden van het lager, het normaal, het middelbaar, het technisch, het buitengewoon onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie, van de diensten voor beroepsoriëntering en van de psycho-medisch-sociale centra alsook de toelagen toege-

kend voor de bezoldiging van de socioculturele en sportieve activiteiten in toepassing van het koninklijk besluit van 7 september 1971, mogen in de vorm van vaste uitgaven uitbetaald worden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Les indemnités pour frais funéraires ainsi que les indemnités de naissance peuvent être liquidées de la même manière que les rémunérations des bénéficiaires.

Art. 8. De vergoedingen wegens begrafeniskosten alsmede de geboortetoeelagen mogen op dezelfde wijze uitbetaald worden als de bezoldigingen der belanghebbenden.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses de capital

Art. 9. Le crédit inscrit à l'article 01.01 de la section 35 du titre II, partie I A du tableau annexé à la présente loi, peut être réparti, selon les besoins, par voie d'arrêté royal et moyennant l'accord du ministre du Budget, entre les articles ci-après :

Titre II, section 34, articles 63.01, 64.01 et 74.01.02;

Titre II, section 37, articles 63.01, 64.01 et 74.02;

Titre II, section 39, article 74.01.02.

Bijzondere bepalingen betreffende de kapitaaluitgaven

Art. 9. Het krediet ingeschreven onder het artikel 01.01 van sectie 35 van titel II, deel I A van de bij deze wet gevoegde tabel mag door middel van een koninklijk besluit en mits het akkoord van de minister van Begroting, volgens de behoeften worden verdeeld over de hierna volgende artikelen :

Titel II, sectie 34, artikels 63.01, 64.01 en 74.01.02;

Titel II, sectie 37, artikels 63.01, 64.01 en 74.02;

Titel II, sectie 39, artikel 74.01.02.

— Adopté.

Aangenomen.

TITRE IV. — Section particulière

Art. 10. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau joint à la présente loi, sont évaluées à 3 978 000 000 de francs pour les recettes et à 4 301 800 000 francs pour les dépenses.

TITRE IV. — Afzonderlijke sectie

Art. 10. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 3 978 000 000 frank voor de ontvangsten en op 4 301 800 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau joint à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé directement par les comptables du département qui en ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 11. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in de titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het voorafgaand visum van het Rekenhof worden voorgelegd, worden door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomst van de minister van Financiën wordt beschikt, worden door het teken B aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen van het departement die de ontvangsten hebben gedaan, worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. § 1er. Le ministre des Finances est autorisé à consentir, à charge de l'article 63.01.A, des avances de trésorerie à l'Université de l'Etat à Liège pour un montant maximum de 175 000 000 de francs exclusivement réservées au financement des dépenses de préexploitation de son centre hospitalier du Sart Tilman.

§ 2. Cet article peut accuser une position débitrice aussi longtemps que le patrimoine de l'Université de l'Etat à Liège n'aura pas fait les versements nécessaires.

Art. 12. § 1. De minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd ten laste van artikel 63.01.A schatkistvoorschotten tot een maximumbeloop van 175 000 000 frank aan de Rijksuniversiteit te Luik toe te staan uitsluitend bestemd voor de financiering van de pre-exploitatieuitgaven voor het « Centre hospitalier du Sart Tilman ».

§ 2. Dit artikel mag een debet vertonen zolang het eigen vermogen van de Rijksuniversiteit te Luik de nodige stortingen niet heeft uitgevoerd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Le ministre de l'Education nationale est autorisé à virer le montant inscrit à l'article 61.06 du titre II de la section 36 à l'article 60.52.A de la section particulière en vue d'assurer l'aménagement de la clinique animale annexée à la Faculté de médecine vétérinaire de l'Université de l'Etat à Liège.

Art. 13. De minister van Onderwijs wordt ertoe gemachtigd het in artikel 61.06 van titel II van sectie 36 uitgetrokken bedrag over te boeken naar artikel 60.52.A van de afzonderlijke sectie ten einde de geschiktmaking van de dierenkliniek van de Faculteit voor diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit te Luik mogelijk te maken.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. Le ministre de l'Education nationale est autorisé à transférer un montant de 279,0 millions de francs de l'article 60.41.A vers l'article 60.40.A ainsi qu'un montant de 33,4 millions de francs de l'article 60.42.A vers l'article 60.40.A du titre IV — section particulière du présent budget, se fondant en la matière sur les dispositions légales relatives à la répartition, entre les institutions universitaires de l'Etat, du crédit d'investissement inscrit à l'article 61.05 de la section 36.

Art. 14. De minister van Onderwijs wordt ertoe gemachtigd een bedrag van 279,0 miljoen frank van het artikel 60.41.A over te hevelen naar het artikel 60.40.A alsook een bedrag van 33,4 miljoen frank van het artikel 60.42.A naar het artikel 60.40.A van de titel IV — afzonderlijke sectie van deze begroting, op grond van de ter zake wettelijke bepalingen betreffende de verdeling onder de universitaire instellingen van de Staat, van het op het artikel 61.05 van sectie 36 ingeschreven investeringskrediet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. Par dérogation aux articles 14, premier alinéa, et 15 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, des avances de fonds d'un montant maximum de 50 000 000 de francs pourront être consenties aux comptables extraordinaires chargés de la liquidation des subventions octroyées à charge du Fonds de la recherche scientifique fondamentale collective, ainsi que des dépenses de fonction-

nement de toute nature et quel qu'en soit le montant, entraînées par la gestion dudit fonds.

Art. 15. In afwijking van artikelen 14, eerste lid, en 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 50 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen belast met de vereffening van de toelagen verleend ten laste van het Fonds voor collectief fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, alsmede van allerhande werkingsuitgaven, welke het bedrag er ook van zij, die voortvloeien uit het beheer van het bedoelde fonds.

— Adopté.

Aangenomen.

Autres dispositions spéciales

Art. 16. Le montant du complément ajouté, depuis l'année scolaire 1976-1977, au prix de la pension réclamé du fait de la fréquentation d'un internat annexé à un établissement d'enseignement primaire, secondaire ou supérieur non universitaire de l'Etat, d'une part, pour les élèves et étudiants dont les parents résident en Belgique et, d'autre part, pour les élèves et étudiants étrangers dont les parents ne remplissent pas cette condition, doit, dans les limites à déterminer par le ministre de l'Education nationale, être versé à un fonds ouvert à l'article 66.20.A du titre IV, section particulière.

Les recettes du fonds seront affectées au paiement des dépenses de fonctionnement des internats visés à l'alinéa précédent.

Andere bijzondere bepalingen

Art. 16. Het aanvullend bedrag dat sedert het schooljaar 1976-1977 gevoegd is bij het kostgeld dat voor het verblijf in een internaat verbonden aan een rijksinrichting voor basis, secundair of niet-universitair hoger onderwijs gevraagd wordt eensdeels voor de leerlingen en studenten van wie de ouders in België verblijven, en anderdeels, voor de buitenlandse leerlingen en studenten van wie de ouders niet voldoen aan deze vereiste, moet binnen de perken, vast te stellen door de minister van Onderwijs, gestort worden in een fonds geopend bij artikel 66.20.A van de titel IV, afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van het fonds zullen aangewend worden voor de betaling van de werkingskosten van de in het vorig lid bedoelde internaten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. A partir de l'année scolaire 1976-1977, par dérogation à l'article 12 de la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement, le ministre de l'Education nationale peut instaurer un minerval pour les élèves et les étudiants étrangers dont les parents ne sont pas domiciliés en Belgique et qui fréquentent un établissement de l'Etat ou subventionné par l'Etat des niveaux préscolaire, primaire, spécial, secondaire et technique supérieur du 2e et 3e degré.

A partir de l'année scolaire 1976-1977, le ministre de l'Education nationale peut instaurer un minerval pour les étudiants étrangers dont les parents ne sont pas domiciliés en Belgique et qui fréquentent un établissement de l'Etat ou subventionné par l'Etat du niveau supérieur de type court ou de type long.

Art. 17. Vanaf het schooljaar 1976-1977, in afwijking van artikel 12 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, mag de minister van Onderwijs een collegegeld invoeren voor de vreemde leerlingen en studenten wier ouders niet in België zijn gedomicilieerd en die een rijksinrichting of een door het Rijk gesubsidieerde inrichting bezoeken van het voorschools, lager, buitengewoon, secundair en hoger technisch niveau van de 2de en de 3de graad.

Vanaf het schooljaar 1976-1977, mag de minister van Onderwijs een collegegeld invoeren voor de vreemde studenten wier ouders niet in België zijn gedomicilieerd en die een rijksinrichting of een door het Rijk

gesubsidieerde inrichting bezoeken van het hoger niveau, van het korte of het lange type.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. Le montant du minerval payé par les élèves et étudiants étrangers dont les parents ne sont pas domiciliés en Belgique et qui fréquentent un établissement d'enseignement de l'Etat ou subventionné par l'Etat visé à l'article 17 de la présente loi doit être versé à un fonds ouvert :

— Pour les établissements de l'Etat, à l'article 66.21.A du titre IV — section particulière;

— Pour les établissements officiels subventionnés, à l'article 66.22.A du titre IV — section particulière;

— Pour les établissements libres subventionnés, à l'article 66.23.A du titre IV — section particulière.

Les recettes des fonds seront affectées au paiement des frais ou subventions de fonctionnement respectivement des établissements d'enseignement de l'Etat, des établissements d'enseignement officiels subventionnés, des établissements d'enseignement libres subventionnés.

Art. 18. Het bedrag van het schoolgeld betaald door de buitenlandse leerlingen en studenten van wie de ouders niet in België zijn gedomicilieerd en die onderwijs genieten in een rijksinstelling of in een door de Staat gesubsidieerde instelling bedoeld in artikel 17 van deze wet, moet gestort worden op een fonds geopend :

— Voor de rijksinstellingen, onder artikel 66.21.A van titel IV — afzonderlijke sectie;

— Voor de officiële gesubsidieerde instellingen, onder artikel 66.22.A van titel IV — afzonderlijke sectie;

— Voor de vrije gesubsidieerde instellingen, onder artikel 66.23.A van titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van de fondsen zullen aangewend worden voor de betaling van de werkingskosten of werkingsstoelagen, respectievelijk van de rijksonderwijsinstellingen, de officiële gesubsidieerde onderwijsinstellingen, de vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. Les recettes provenant des abonnements pour le transport d'élèves non bénéficiaires de la gratuité avec des véhicules de l'Etat, ainsi que des montants récupérés par le service juridique par suite d'accidents avec des véhicules de l'Etat, gérés par le Service des transports scolaires, peuvent être versées à un fonds ouvert sous l'article 66.26.A du titre IV — section particulière.

Les recettes seront affectées à l'entretien des véhicules de l'Etat gérés par le service des transports scolaires.

Art. 19. De opbrengst van de abonnementsgelden voor het vervoer van niet-rechthebbende leerlingen met rijksvoertuigen, evenals van de sommen gerecupereerd door de juridische dienst ingevolge ongevallen met rijksvoertuigen, beheerd door de Dienst voor leerlingenvervoer mag gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 66.26.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten zullen aangewend worden voor het onderhoud van de rijksvoertuigen die beheerd worden door de dienst voor leerlingenvervoer.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 20. Les recettes que les établissements d'enseignement de l'Etat percevront du chef de la mise à la disposition, en dehors des horaires des cours, de locaux et terrains scolaires à des groupements pour l'organisation d'activités socioculturelles propres seront versées au fonds ouvert sous l'article 66.27.A du titre IV — section particulière.

Ces recettes seront affectées au paiement des frais d'entretien et d'exploitation de ces locaux et terrains.

Art. 20. De ontvangsten die door de onderwijsinrichtingen van de Staat zullen geïnd worden ingevolge het ter beschikking stellen van schoollokalen en -terreinen buiten de schooluren aan verenigingen voor

het beleggen van eigen socioculturele activiteiten, zullen gestort worden op het fonds geopend onder het artikel 66.27.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

Deze ontvangsten zullen aangewend worden voor het betalen van de onderhouds- en uitbatingkosten van bedoelde lokalen en terreinen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. Les recettes provenant des services d'intendance de l'enseignement fondamental, spécial, secondaire, supérieur non universitaire et de promotion sociale, peuvent être versées à des fonds ouverts respectivement sous les articles 66.28.C, 66.29.C, 66.30.C, 66.31.C et 66.32.C du titre IV — section particulière.

Les recettes seront affectées aux dépenses d'administration, d'énergie, d'équipement et d'aménagement des cuisines, restaurants et internats, ainsi qu'à l'achat de matières premières et de fournitures diverses.

Art. 21. De ontvangsten van de intendantediensten van het basisonderwijs, buitengewoon onderwijs, secundair onderwijs, niet-universitaire hoger onderwijs en onderwijs voor sociale promotie, mogen gestort worden op de fondsen geopend respectievelijk onder de artikels 66.28.C, 66.29.C, 66.30.C, 66.31.C en 66.32.C van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten zullen aangewend worden voor de uitgaven voor administratie, voor energie, voor uitrusting en voor geschiktmaking van de keukens, restaurants en internaten, alsmede voor de aankoop van grondstoffen en allerhande leveringen.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen zullen later plaatshebben evenals de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — RÉGIME FRANÇAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1983

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN NATIONALE OPVOEDING — FRANSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — régime français — de 1983.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — Franstalig regime — voor 1983.

Wenst iemand het woord in de bespreking van de artikelen van de tabel?

Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion des articles du tableau?

Personne ne demandant la parole, je mets ces articles aux voix.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik deze artikelen in stemming.

— Les articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir document n° 6-XIX-A-1, session 1983-1984, du Sénat, et document n° 5-XIX-A-1, session 1983-1984, de la Chambre des représentants.)

De artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stuk nr. 6-XIX-A-1, zitting 1983-1984, van de Senaat, en stuk nr. 5-XIX-A-1, zitting 1983-1984, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

I. Ajustements des crédits

Article 1er. § 1er. Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes, et au titre II — dépenses de capital, du budget de l'Education nationale — régime français — de l'année budgétaire 1983, sont ajustés suivant les données détaillées au tableau annexé à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs) :

Ajustements	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	1 857,6	—	—
Réductions	1 270,8	—	—
Crédits supplémentaires pour années antérieures	2 033,6	—	—
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	7,9	—	—
Réductions	281,7	—	—
Crédits supplémentaires pour années antérieures	465,7	—	—

§ 2. Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes et au titre II — dépenses de capital, du budget de l'Education nationale — régime français — de l'année budgétaire 1983, et destinés au financement du budget de la Communauté française, sont adaptés à concurrence de (en millions de francs) :

Ajustements	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	75,9	—	—
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			

§ 3. Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes du budget de l'Education nationale — régime français — de l'année budgétaire 1983, et dont l'affectation est réglée par le Conseil de la Communauté culturelle allemande, sont adaptés à concurrence de (en millions de francs) :

Ajustements	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	0,8	—	—

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. § 1. De kredieten ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven, en onder de titel II — kapitaaluitgaven, van de begroting van Nationale Opvoeding — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar

1983 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

Aanpassingen	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnancings-kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	1 857,6	—	—
Verminderings	1 270,8	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	2 033,6	—	—

TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	7,9	—	—
Verminderings	281,7	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	465,7	—	—

§2. De kredieten ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven en onder de titel II — kapitaaluitgaven, van de begroting van Nationale Opvoeding — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983, en bestemd voor de financiering van de begroting van de Franse Gemeenschap, worden aangepast ten belope van (in miljoenen franken):

Aanpassingen	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnancings-kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	75,9	—	—

TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	9,4	—	—

§3. De kredieten ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven van de begroting van Nationale Opvoeding — Franstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983 en waarvan de bestemming bepaald wordt door de Raad van de Duitse Cultuurgemeenschap, worden aangepast ten belope van (in miljoenen franken):

Aanpassingen	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnancings-kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	0,8	—	—

— Adopté.
Aangenomen.

II. Dispositions diverses

Art. 2. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, §2, de la loi du 28 juin 1963, modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, les soldes des crédits non dissociés inscrits à l'article 12.23 de la

section 35 du titre I et à l'article 74.02 de la section 35 du titre II peuvent être reportés à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

II. Diverse bepalingen

Art. 2. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, §2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mogen de saldi van de niet-gesplitste kredieten uitgetrokken op artikel 12.23 van sectie 35 van titel I en op artikel 74.02 van sectie 35 van titel II naar het volgend jaar worden overgedragen onder dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 3. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

Art. 3. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 4. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 4. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN ONDERWIJS — NEDERLANDSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1984

Beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — REGIME NEERLANDAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1984

Discussion et vote des articles

De Voorzitter. — Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — Nederlandstalig regime — voor 1984.

Nous passons à l'examen des articles du projet de loi contenant le budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de 1984.

Wenst iemand het woord in de bespreking van de artikelen van de tabel?

Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion des articles du tableau?

Daar niemand het woord vraagt, breng ik deze artikelen in stemming. Personne ne demandant la parole, je mets ces articles aux voix.

— Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (*Zie stuk nr. 5-XIX-B-1, zitting 1983-1984, van de Senaat en stuk nr. 4-XIX-B-1, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.*)

Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (*Voir document n° 5-XIX-B-1, session 1983-1984, du Sénat et document n° 4-XIX-B-1, de la Chambre des représentants.*)

De Voorzitter. — De artikelen van het ontwerp van wet luiden:

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)
en voor de kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. §1. Voor de uitgaven van de begroting van Onderwijs — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1984 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen franken):

	Gesplitste kredieten		
	Niet- gesplitste kredieten	Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven	143 602,8	—	—
TITEL II			
Kapitaaluitgaven	825,8	504,4	551,3
Totaal	144 428,6	504,4	551,3

Die kredieten worden opgesomd in het deel I der titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

§2. Voor de aan het begrotingsjaar 1984 verbonden uitgaven worden kredieten, bestemd voor de financiering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, geopend ten bedrage van (in miljoenen franken):

	Gesplitste kredieten		
	Niet- gesplitste kredieten	Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven	2 587,7	—	—
TITEL II			
Kapitaaluitgaven	30,9	—	—
Totaal	2 618,6	—	—

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)
et pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1er. §1er. Il est ouvert pour les dépenses du budget de l'Éducation nationale — régime néerlandais — afférentes à l'année budgétaire 1984 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs):

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
Dépenses courantes	143 602,8	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital	825,8	504,4	551,3
Totaux	144 428,6	504,4	551,3

Ces crédits sont énumérés à la partie I des titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

§2. Il est ouvert pour les dépenses afférentes à l'année budgétaire 1984, des crédits destinés au financement du budget de la Communauté flamande, s'élevant à (en millions de francs):

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
Dépenses courantes	2 587,7	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital	30,9	—	—
Totaux	2 618,6	—	—
— Aangenomen.			
Adopté.			

*Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven
en de kapitaaluitgaven*

Art. 2. In afwijking van artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof:

1° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 2 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen van de rijks-PMS-centra;

2° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 3 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen van de onderwijsinstellingen die onder het bestuur van het basisonderwijs ressorteren;

3° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 4 500 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen van de onderwijsinstellingen die onder het bestuur van het secundaire onderwijs ressorteren alsook aan de buitengewone rekenplichtigen van onderwijsinstellingen voor buitengewoon secundair onderwijs;

4° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 6 000 000 frank worden aan de buitengewone rekenplichtigen van de onderwijsinstellingen die onder het bestuur van het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek ressorteren;

5° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 75 pct. van de geldvoorschotten over vorig jaar worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen van de administratieve diensten van het departement.

*Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes
et aux dépenses de capital*

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846:

1° Des avances de fonds d'un montant maximum de 2 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des centres PMS de l'Etat;

2° Des avances de fonds d'un montant maximum de 3 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des établissements scolaires ressortissant à l'administration de l'enseignement fondamental;

3° Des avances de fonds d'un montant maximum de 4 500 000 francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des établissements scolaires ressortissant à l'administration de l'enseignement secondaire ainsi qu'aux comptables extraordinaires des établissements scolaires de l'enseignement secondaire spécial;

4° Des avances de fonds d'un montant maximum de 6 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des établissements scolaires ressortissant à l'administration de l'enseignement supérieur et de la recherche scientifique;

5° Des avances de fonds d'un montant maximum de 75 p.c. des avances de fonds de l'année précédente peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des services administratifs du département.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. In afwijking van artikel 14, eerste alinea, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoor-

schotten gebruikt worden voor de uitkering van geregementeerde bezoldigingen, toelagen en vergoedingen van alle aard evenals voor de betaling van schuldvorderingen voortvloeiend uit overeenkomsten die 100 000 frank niet overschrijden. Geldvoorschotten mogen ook aangewend worden voor de betalingen van schuldvorderingen van het Centraal Bureau voor benodigheden en de Regie der Gebouwen, hoe groot hun bedrag ook is.

Art. 3. Par dérogation à l'article 14, premier alinéa, de la loi du 29 octobre 1846, relative à l'organisation de la Cour des comptes, des avances de fonds peuvent servir à payer les rémunérations, allocations et indemnités réglementées ainsi que les créances résultant de marchés n'excédant pas 100 000 francs. Des avances de fonds peuvent être ainsi utilisées pour payer les créances de l'Office central des fournitures et à la Régie des Bâtiments, quel que soit leur montant.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De uitgaven die betrekking op de werkings- en uitrustingskosten der op het grondgebied van de Duitse Bondsrepubliek gevestigde Belgische scholen, psycho-medisch-sociale centra en kabinetten voor raadpleging en medische schoolinspectie en die ter plaatse verwezenlijkt moeten worden door de diensten afhankelijk van Landsverdediging, mogen gedaan worden overeenkomstig de in de Bondsrepubliek geldende regels en het voorwerp zijn van ordonnances van kredietopening, hoe groot hun bedrag ook is, zulks ten bate van een buitengewone rekenplichtige aangesteld door de minister van Landsverdediging.

Art. 4. Les dépenses afférentes aux frais de fonctionnement et d'équipement des écoles, des centres psycho-médico-sociaux ainsi que des cabinets de consultation et d'inspection médicale scolaire belges établis sur le territoire de la République fédérale d'Allemagne et à réaliser sur une place par les services, relevant de la Défense nationale, peuvent être effectuées conformément aux règles en vigueur dans la République fédérale et faire l'objet d'ordonnances d'ouverture de crédit, quel que soit leur montant, au profit d'un comptable extraordinaire, désigné par le ministre de la Défense nationale.

— Aangenomen.

Adopté.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 5. § 1. De hierna volgende niet-gesplitste kredieten mogen uitgaven dekken met betrekking tot vroegere begrotingsjaren:

Titel I, sectie 31: artikels 43.02 en 44.02;

Titel I, sectie 32: artikels 43.02 en 44.02;

Titel I, sectie 33: artikels 43.02 en 44.02;

Titel I, sectie 34: artikels 43.02 en 44.02;

Titel I, sectie 36: artikels 43.02 en 44.02;

Titel I, sectie 40: artikels 43.02 en 44.02.

§ 2. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mogen de saldi van de niet-gesplitste kredieten bedoeld onder paragraaf 1 naar het volgend jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 5. § 1. Les crédits non dissociés ci-après, peuvent couvrir des dépenses se rapportant à des années budgétaires antérieures:

Titre I, section 31: articles 43.02 et 44.02;

Titre I, section 32: articles 43.02 et 44.02;

Titre I, section 33: articles 43.02 et 44.02;

Titre I, section 34: articles 43.02 et 44.02;

Titre I, section 36: articles 43.02 et 44.02;

Titre I, section 40: articles 43.02 et 44.02.

§ 2. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963, modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, les soldes des crédits non dissociés visés sous le paragraphe 1er

peuvent être reportés à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. De hierna volgende niet-gesplitste kredieten mogen uitgaven dekken met betrekking tot vroegere begrotingsjaren:

Titel I, sectie 01: artikel 12.19;

Titel I, sectie 31: artikels 12.01, 12.05, 12.23 en 12.25;

Titel I, sectie 32: artikels 12.01, 12.05, 12.23, 12.25, 43.04 en 44.04;

Titel I, sectie 33: artikels 12.01, 12.05, 12.23 en 12.25;

Titel I, sectie 34: artikels 12.01 en 12.05;

Titel I, sectie 35: artikel 12.05;

Titel I, sectie 36: artikels 12.01, 12.05 en 12.23;

Titel I, sectie 38: artikels 12.01, 12.05, 12.20 en 33.01;

Titel I, sectie 39: artikels 12.01, 12.05 en 33.01;

Titel I, sectie 40: artikels 12.05 en 12.23.

Art. 6. Les crédits non dissociés ci-après, peuvent couvrir des dépenses se rapportant à des années budgétaires antérieures:

Titre I, section 01: article 12.09;

Titre I, section 31: articles 12.01, 12.05, 12.23 et 12.25;

Titre I, section 32: articles 12.01, 12.05, 12.23, 12.25, 43.04 et 44.04;

Titre I, section 33: articles 12.01, 12.05, 12.23 et 12.25;

Titre I, section 34: articles 12.01 et 12.05;

Titre I, section 35: article 12.05;

Titre I, section 36: articles 12.01, 12.05 et 12.23;

Titre I, section 38: articles 12.01, 12.05, 12.20 et 33.01;

Titre I, section 39: articles 12.01, 12.05 et 33.01; Titre I, section 40: articles 12.05 et 12.23.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. In afwijking van artikel 14, eerste alinea, van de wet van 29 oktober 1846, op de inrichting van het Rekenhof:

1° Mogen geldvoorschotten aangewend worden voor de betaling van de kosten voor het vervoer van personeelsleden en leerlingen, hoe groot hun bedrag ook is;

2° Mogen geldvoorschotten aangewend worden voor de betaling van uitgaven voor brandstoffen, water, gas, elektriciteit, telefoon, telegraaf en port, hoe groot het bedrag daarvan ook is.

Gelet op het dringend karakter der in het vooruitzicht gestelde uitgaven en in afwijking van het gewijzigd artikel 15 der wet op de inrichting van het Rekenhof van 29 oktober 1846, mogen geldvoorschotten verleend worden aan de rekenplichtige belast met de vereffening der hulpelden en toelagen van sociale aard.

De buitengewone rekenplichtige van het bestuur van het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek wordt ertoe gemachtigd, door middel van geldvoorschotten, de reisbeurzen en de geldprijzen uit te betalen die verleend worden aan de laureaten van de universitaire wedstrijden. Hij wordt er bovendien toe gemachtigd, op dezelfde wijze, de reiskosten te betalen van de personen die uit het buitenland komen of zich naar het buitenland begeven.

Art. 7. Par dérogation à l'article 14, premier alinéa, de la loi du 29 octobre 1846, relative à l'organisation de la Cour des comptes:

1° Des avances de fonds peuvent être utilisées pour payer les frais de transport des membres du personnel et des élèves sans limitation de montant;

2° Des avances de fonds peuvent être utilisées pour payer les frais de combustibles, de l'eau, du gaz, de l'électricité, du télégraphe, du téléphone et de franchise de port, quel qu'en soit le montant.

Vu le caractère urgent des dépenses à prévoir et par dérogation à l'article 15 modifié de la loi de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds peuvent être consenties au comptable chargé de la liquidation des secours et allocations à caractère social.

Le comptable extraordinaire de l'administration de l'enseignement supérieur et de la recherche scientifique est autorisé à payer, au moyen d'avances de fonds, les bourses de voyages et les prix en espèces octroyés aux lauréats des concours universitaires. En outre, il est autorisé à payer, de la même manière, les frais de voyage de personnes qui viennent de l'étranger ou qui s'y rendent.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. De weddetoelagen van de personeelsleden van het basis-, secundair, niet-universitair hoger, het buitengewoon onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie, de diensten voor beroepsoriëntering en de psycho-medisch-sociale centra alsmede de toelagen toegekend voor de bezoldiging van de socioculturele en sportactiviteiten, met inbegrip van de toelagen toegekend voor middagtoezicht, mogen in de vorm van vaste uitgaven uitbetaald worden.

Art. 8. Les subventions-traitements aux membres du personnel des enseignements fondamental, secondaire, supérieur non universitaire, spécial et de promotion sociale, des offices d'orientation professionnelle et des centres psycho-médico-sociaux ainsi que les subventions octroyées pour la rémunération des activités socioculturelles et sportives, y compris les subventions allouées pour la surveillance de midi, peuvent être liquidées sous forme de dépenses fixes.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. De vergoedingen wegens begrafenis kosten alsmede de geboortetoelagen mogen op dezelfde wijze uitbetaald worden als de bezoldigingen der belanghebbenden.

Art. 9. Les indemnités pour frais funéraires ainsi que les indemnités de naissance peuvent être liquidées de la même manière que les rémunérations des bénéficiaires.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. De kredieten uitgetrokken voor de uitbetaling van de weddetoelagen aan het gesubsidieerd officieel onderwijs alsmede aan de gesubsidieerde officiële diensten voor beroepsoriëntering en psycho-medisch-sociale centra, enerzijds, en aan het gesubsidieerd vrij onderwijs alsmede aan de gesubsidieerde vrije diensten voor beroepsoriëntering en psycho-medisch-sociale centra, anderzijds, mogen in een zelfde sectie, bij koninklijk besluit en mits het akkoord van de minister van Begroting, overgeschreven worden van de ene op de andere naargelang van de behoeften van de diensten. Zulks geldt eveneens voor de overeenkomstige werkings-toelagen.

Art. 10. Les crédits prévus pour la liquidation de subventions-traitements à l'enseignement officiel subventionné ainsi qu'aux offices d'orientation professionnelle et centres psycho-médico-sociaux officiels subventionnés, d'une part, et à l'enseignement libre subventionné ainsi qu'aux offices d'orientation professionnelle et centres psycho-médico-sociaux libres subventionnés, d'autre part, peuvent être, au sein d'une même section, transférés de l'un à l'autre, par arrêté royal et moyennant l'accord du ministre du Budget, suivant les besoins des services. Il en est de même pour les subventions de fonctionnement correspondantes.

— Aangenomen.

Adopté.

Bijzondere bepalingen betreffende de kapitaaluitgaven

Art. 11. § 1. De hierna volgende niet-gesplitste kredieten mogen uitgaven dekken met betrekking tot vroegere begrotingsjaren:

Titel II, sectie 32: artikels 63.01 en 64.01;

Titel II, sectie 33: artikels 63.01 en 64.01;

Titel II, sectie 34: artikels 63.01 en 64.01;

Titel II, sectie 36: artikels 63.01 en 64.01.

§ 2. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mogen de saldi van de niet-gesplitste kredieten bedoeld onder de paragraaf 1 alsook van het niet-gesplitste krediet van

het artikel 01.01, van titel II, sectie 34 naar het volgende jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

Dispositions particulières relatives aux dépenses de capital

Art. 11. § 1er. Les crédits non dissociés ci-après peuvent couvrir des dépenses se rapportant à des années budgétaires antérieures:

Titre II, section 32: articles 63.01 et 64.01;

Titre II, section 33: articles 63.01 et 64.01;

Titre II, section 34: articles 63.01 et 64.01;

Titre II, section 36: articles 63.01 et 64.01.

§ 2. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963, modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, les soldes des crédits non dissociés visés sous le paragraphe 1er ainsi que le crédit non dissocié de l'article 01.01, du titre II, section 34, peuvent être reportés à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 12. Het krediet ingeschreven onder het artikel 01.01 van sectie 34 van titel II, deel I, van de bij deze wet gevoegde tabel mag door middel van een koninklijk besluit en mits het akkoord van de minister van Begroting, volgens de behoeften worden verdeeld over de hierna volgende artikelen:

Titel II, sectie 33: artikelen 63.01, 64.01 en 74.01.01;

Titel II, sectie 36: artikelen 63.01, 64.01 en 74.01.

Art. 12. Le crédit inscrit à l'article 01.01 de la section 34 du titre II, partie I, du tableau annexé à la présente loi, peut être réparti, selon les besoins, par voie d'arrêté royal et moyennant l'accord du ministre du Budget entre les articles ci-après:

Titre II, section 33: articles 63.01, 64.01 et 74.01.01;

Titre II, section 36: articles 63.01, 64.01 et 74.01.

— Aangenomen.

Adopté.

TITEL IV. — Afzonderlijke sectie

Art. 13. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 2 747 200 000 frank voor de ontvangsten en op 3 221 200 000 frank voor de uitgaven.

TITRE IV. — Section particulière

Art. 13. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau joint à la présente loi, sont évaluées à 2 747 200 000 francs pour les recettes et à 3 221 200 000 francs pour les dépenses.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 14. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het visum van het Rekenhof worden voorgelegd, worden door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomst van de minister van Financiën wordt beschikt worden door het teken B aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen van het departement die de ontvangsten hebben gedaan, worden door het teken C aangeduid.

Art. 14. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau joint à la présente loi, est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé directement par les comptables du département qui ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 15. In afwijking van artikels 14, eerste lid, en 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 50 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtingen belast met de vereffening van de toelagen verleend ten laste van het Fonds voor collectief fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, alsmede van allerhande werkingsuitgaven, welke het bedrag er ook van zij, die voortvloeien uit het beheer van het bedoelde Fonds.

Art. 15. Par dérogation aux articles 14, premier alinéa, et 15 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, des avances de fonds d'un montant maximum de 50 000 000 de francs pourront être consenties aux comptables extraordinaires chargés de la liquidation des subventions octroyées à charge du Fonds de la recherche scientifique fondamentale collective, ainsi que les dépenses de fonctionnement de toute nature et quel qu'en soit le montant, entraînées par la gestion dudit Fonds.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 16. § 1. De minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd ten laste van artikel 63.03.A, schatkistvoorschotten toe te staan aan de Rijksuniversiteit van Gent, bestemd voor de bezoldigingen van het rijkspersoneel tewerkgesteld in het academisch ziekenhuis van Gent.

§ 2. Dit artikel mag een debettoestand vertonen zolang het eigen patrimonium van de Rijksuniversiteit van Gent de nodige terugbetalingen niet heeft verricht.

Art. 16. § 1er. Le ministre des Finances est autorisé à consentir, à charge de l'article 63.03.A, des avances de trésorerie à l'Université de l'Etat à Gand, réservées au paiement des rémunérations du personnel de l'Etat occupé à l'hôpital universitaire de Gand.

§ 2. Cet article peut accuser une position débitrice aussi longtemps que le patrimoine de l'Université de l'Etat de Gand n'aura pas fait les versements nécessaires.

— Aangenomen.

Adopté.

Andere bijzondere bepalingen

Art. 17. Het bedrag van het kostgeld betaald voor de Belgische en voor de buitenlandse leerlingen en studenten van wie de ouders niet in België verblijven en die in een internaat, toegevoegd aan een rijksinstelling voor basis-, secundair of niet-universitair hoger onderwijs zijn ondergebracht, kan gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 66.17.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van het fonds zullen aangewend worden voor de betaling van de werkingskosten der rijksonderwijsinstellingen.

Autres dispositions spéciales

Art. 17. Le montant du prix de la pension payé pour les élèves et étudiants belges et étrangers dont les parents ne résident pas en Belgique et qui fréquentent un internat annexé à un établissement d'enseignement fondamental, secondaire ou supérieur non universitaire de l'Etat, peut être versé à un fonds ouvert à l'article 66.17.A du titre IV — section particulière.

Les recettes du fonds seront affectées au paiement des dépenses de fonctionnement des établissements d'enseignement de l'Etat.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 18. In afwijking van het artikel 12 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, mag de minister van Onderwijs een schoolgeld vaststellen voor de buitenlandse leerlingen en studenten van wie de ouders niet in België zijn gedomicilieerd en die onderwijs genieten in een rijksinstelling of in een door de Staat gesubsidieerde instelling voor voorschools onderwijs, basisonderwijs, buitengewoon onderwijs, secundair onderwijs, hoger onderwijs van het korte type of van het lange type en hoger technisch onderwijs van de 2de en van de 3de graad.

Art. 18. Par dérogation à l'article 12 de la loi du 29 mai 1959, modifiant certaines dispositions de la législation sur l'enseignement, le ministre de l'Education nationale peut instaurer un minerval pour les élèves et étudiants étrangers dont les parents ne sont pas domiciliés en Belgique et qui fréquentent un établissement d'enseignement de l'Etat ou subventionné de l'Etat des niveaux préscolaire, fondamental, spécial, secondaire, supérieur de type court ou de type long et technique supérieur du 2e et du 3e degré.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 19. Het bedrag van het schoolgeld betaald voor de buitenlandse leerlingen en studenten van wie de ouders niet in België zijn gedomicilieerd en die onderwijs genieten in een rijksonderwijsinstelling bedoeld in het artikel 17 van deze wet kan gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 66.18.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van het fonds zullen aangewend worden voor de betaling van de werkingskosten van de rijksonderwijsinstellingen.

Art. 19. Le montant du minerval payé pour les élèves et étudiants étrangers dont les parents ne sont pas domiciliés en Belgique et qui fréquentent un établissement d'enseignement de l'Etat visé à l'article 17 de la présente loi peut être versé à un fonds ouvert à l'article 66.18.A du titre IV — section particulière.

Les recettes du fonds seront affectées au paiement des dépenses de fonctionnement des établissements d'enseignement de l'Etat.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 20. De gesubsidieerde onderwijsinstellingen houden van het in het artikel 17 van deze wet bedoelde schoolgeld de werkingstoelage af die verschuldigd is voor de leerlingen en studenten waarvan sprake in hetzelfde artikel 17, overeenkomstig het artikel 32 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

Art. 20. Les établissements subventionnés d'enseignement prélèvent sur le minerval visé à l'article 17 de la présente loi la subvention de fonctionnement due en faveur des élèves et étudiants dont question au même article 17, conformément à l'article 32 de la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation sur l'enseignement.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 21. Het deel van het schoolgeld betaald voor de buitenlandse leerlingen en studenten van wie de ouders niet in België zijn gedomicilieerd en die onderwijs genieten in een officiële gesubsidieerde onderwijsinstelling bedoeld in het artikel 17 van deze wet, dat de werkingstoelage overschrijdt, welke is voorzien bij de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, kan gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 66.19.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van het fonds zullen aangewend worden voor de betaling van de werkingskosten van de officiële gesubsidieerde onderwijsinstellingen.

Art. 21. La partie du minerval payé pour les élèves et étudiants étrangers, dont les parents ne sont pas domiciliés en Belgique et qui fréquentent un établissement officiel subventionné d'enseignement visé à l'article 17 de la présente loi, qui dépasse la subvention de fonctionnement prévue par la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation sur l'enseignement, peut être versée à un fonds ouvert à l'article 66.19.A du titre IV — section particulière.

Les recettes du fonds seront affectées au paiement des dépenses de fonctionnement des établissements officiels subventionnés d'enseignement.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 22. Het deel van het schoolgeld betaald voor de buitenlandse leerlingen en studenten van wie de ouders niet in België zijn gedomicilieerd en die onderwijs genieten in een vrije gesubsidieerde onderwijsinstelling bedoeld in het artikel 17 van deze wet, dat de werkingstoelage overschrijdt, welke is voorzien bij de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, kan gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 66.20.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van het fonds zullen aangewend worden voor de betaling van de werkingskosten van de vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen.

Art. 22. La partie du minerval payé pour les élèves et étudiants étrangers, dont les parents ne sont pas domiciliés en Belgique et qui fréquentent un établissement libre subventionné d'enseignement visé à l'article 17 de la présente loi, qui dépasse la subvention de fonctionnement prévue par la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation sur l'enseignement, peut être versée à un fonds ouvert à l'article 66.20.A du titre IV — section particulière.

Les recettes du fonds seront affectées au paiement des dépenses de fonctionnement des établissements libres subventionnés d'enseignement.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 23. De ontvangsten die door de onderwijsinrichtingen van de Staat zullen geïnd worden ingevolge het ter beschikking stellen van schoollokalen en terreinen buiten de schooluren aan verenigingen voor het beleggen van eigen socioculturele activiteiten, zullen gestort worden op het fonds geopend onder het artikel 66.23.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

Deze ontvangsten zullen aangewend worden voor het betalen van de onderhouds- en uitbatingskosten van bedoelde lokalen en terreinen.

Art. 23. Les recettes que les établissements d'enseignement de l'Etat percevront du chef de la mise à la disposition, en dehors des horaires de cours, de locaux et terrains scolaires à des groupements pour l'organisation d'activités socioculturelles propres seront versées au fonds ouvert sous l'article 66.23.A du titre IV — section particulière.

Ces recettes seront affectées au paiement des frais d'entretien et d'exploitation de ces locaux et terrains.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 24. Het krediet ingeschreven onder het artikel 61.05 van sectie 35 van titel II — kapitaaluitgaven, mag gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 60.21.A van titel IV — afzonderlijke sectie.

Het fonds bedoeld in het vorig lid zal bovendien voorafgaand gestijfd worden door voorafnemingen op de inkomsten van de polyklinieken van het academisch ziekenhuis van de Rijksuniversiteit te Gent.

De krediettransfers waarvan sprake in het eerste lid mogen slechts worden verricht ten belope van het dubbel der sommen gestort door de polyklinieken.

Art. 24. Le crédit inscrit à l'article 61.05 de la section 35 du titre II — dépenses de capital, peut être viré au fonds ouvert à l'article 60.21.A du titre IV — section particulière.

Le fonds visé à l'alinéa précédent sera en outre préalablement alimenté par des prélèvements effectués sur les recettes des polycliniques de l'hôpital universitaire de l'Université de l'Etat à Gand.

Les transferts de crédits dont question à l'alinéa premier ne pourront être effectués qu'à concurrence du double des sommes versées par les polycliniques.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 25. De opbrengst van de abonnementsgelden voor het vervoer van niet-rechthebbende leerlingen met rijksvoertuigen evenals van de sommen gerecupereerd door de juridische dienst ingevolge ongevallen met rijksvoertuigen beheerd door de Dienst voor leerlingenvervoer, mag gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 66.24.A van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van het fonds zullen aangewend worden voor het onderhoud van de rijksvoertuigen die beheerd worden door de Dienst voor leerlingenvervoer.

Art. 25. Les recettes provenant des abonnements pour le transport d'élèves non bénéficiaires de la gratuité avec des véhicules de l'Etat, ainsi que des montants récupérés par le service juridique par suite d'accidents avec des véhicules de l'Etat, gérés par le Service des transports scolaires, peut être viré au fonds ouvert à l'article 66.24.A du titre IV — section particulière.

Les recettes du fonds seront affectées à l'entretien des véhicules de l'Etat gérés par le Service des transports scolaires.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 26. De opbrengst van de terugbetalingen van de wedden en weddetoelagen van de personeelsleden uit het rijks- en gesubsidieerd onderwijs, ter beschikking gesteld buiten het onderwijs, mag gestort worden op een fonds geopend onder het artikel 66.25.C. van de titel IV — afzonderlijke sectie.

De ontvangsten van het fonds zullen aangewend worden voor de betaling van de wedden en weddetoelagen van het personeel van de rijks- en gesubsidieerde onderwijsinstellingen en van de officiële en vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen.

Art. 26. Le produit de la récupération des traitements du personnel de l'enseignement de l'Etat et de l'enseignement subventionné, détaché en dehors de l'enseignement, peut être viré au fonds ouvert à l'article 66.25.C. du titre IV — section particulière.

Les recettes du fonds seront affectées au paiement des traitements et subventions-traitements du personnel des instituts d'enseignement de l'Etat et des instituts officiels et libres subventionnés.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN NATIONALE OPVOEDING — NEDERLANDSTALIG REGIME — VOOR HET BEGROTINGS- JAAR 1983

Beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — REGIME NEERLANDAIS — DE L'ANNEE BUD- GETAIRE 1983

Discussion et vote des articles

De Voorzitter. — Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor 1983.

Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de 1983.

Wenst iemand het woord in de bespreking van de artikelen van de tabel?

Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion des articles du tableau?

Daar niemand het woord vraagt, breng ik deze artikelen in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets ces articles aux voix.

— Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stuk nr. 6-XIX-B-1, zitting 1983-1984, van de Senaat en stuk nr. 5-XIX-B-1, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir document n° 6-XIX-B-1, session 1983-1984, du Sénat et document n° 5-XIX-B-1, de la Chambre des représentants.)

De Voorzitter. — De artikelen van het ontwerp van wet luiden:

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. § 1. De kredieten ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven — en onder de titel II — kapitaaluitgaven — van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

Aanpassingen	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	1 146,5	—	—
Verminderings	1 339,8	—	—
Bijkredieten voor vorige jaren	3 018,3	—	—
TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	23,5	—	—
Verminderings	301,1	—	—
Bijkredieten voor vorige jaren	659,1	—	—

§ 2. De kredieten ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven — en onder de titel II — kapitaaluitgaven — van de begroting van Nationale Opvoeding — Nederlandstalig regime — voor het begrotingsjaar 1983, bestemd voor de financiering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, worden aangepast ten belope van (in miljoenen franken):

Aanpassingen	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	130,4	—	—
TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	1,6	—	—

I. Ajustements des crédits

Article 1er. § 1er. Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes — et au titre II — dépenses de capital — du budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de l'année budgétaire 1983 sont ajustés suivant les données détaillées au tableau annexé à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs):

Ajustements	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement

TITRE I

Dépenses courantes

Crédits supplémentaires de l'année courante	1 146,5	—	—
Réductions	1 339,8	—	—
Crédits supplémentaires pour années antérieures	3 018,3	—	—

TITRE II

Dépenses de capital

Crédits supplémentaires de l'année courante	23,5	—	—
Réductions	301,1	—	—
Crédits supplémentaires pour années antérieures	659,1	—	—

§ 2. Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes — et au titre II — dépenses de capital — du budget de l'Education nationale — régime néerlandais — de l'année budgétaire 1983, destinés au financement du budget de la Communauté flamande, sont adaptés à concurrence de (en millions de francs):

Ajustements	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement

TITRE I

Dépenses courantes

Crédits supplémentaires de l'année courante	130,4	—	—
---	-------	---	---

TITRE II

Dépenses de capital

Crédits supplémentaires de l'année courante	1,6	—	—
---	-----	---	---

— Aangenomen.

Adopté.

II. Diverse bepalingen

Art. 2. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juli 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mogen de saldi van de niet-gesplitste kredieten van de hierna volgende artikelen naar het volgend jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten:

Titel I, sectie 34: artikel 12.23;

Titel II, sectie 31: artikel 74.01.02;

Titel II, sectie 32: artikelen 74.01.01 en 74.01.02;

Titel II, sectie 33: artikel 74.01.01;

Titel II, sectie 34: artikel 74.02;

Titel II, sectie 36: artikel 74.01.

II. Dispositions diverses

Art. 2. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963, modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, les soldes des crédits non dissociés des articles ci-après peuvent être reportés à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés:

Titre I, section 34: article 12.23;

Titre II, section 31: article 74.01.02;

Titre II, section 32: articles 74.01.01 et 74.01.02;

Titre II, section 33: article 74.01.01;

Titre II, section 34: article 74.02;

Titre II, section 36: article 74.01.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

Art. 3. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Art. 4. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE L'ÉDUCATION NATIONALE — SECTEUR COMMUN AUX RÉGIMES FRANÇAIS ET NÉERLANDAIS — DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1984

Discussion et vote d'articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN ONDERWIJS — GEMEENSCHAPPELIJKE SECTOR VAN DE FRANSTALIGE EN DE NEDERLANDSTALIGE REGIMES — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1984

Beraadslaging en stemming over artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi contenant le budget de l'Éducation nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais de 1984.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende de begroting van Onderwijs — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en de Nederlandstalige regimes voor 1984.

Bij de begrotingstabel stelt mevrouw Maes volgende amendementen voor:

« Titre I. — Lopende uitgaven

Sectie 31 (nieuw)

In titel I een sectie 31 (nieuw) in te voegen, luidende:

« Sectie 31. Bestuur van het onderwijs.

Hoofdstuk III. Inkomensoverdrachten aan andere sectoren.

Art. 32.12. Krediet ter instelling van een commissie die de rationalisatie, coördinatie en gelijkberechtiging der internaten van alle netten bestudeert en plant. »

Tegenover dit artikel, een bedrag van « 500 000 frank » inschrijven.

(Vermeerdering met 500 000 frank.) »

« Titre I. — Dépenses courantes

Section 31 (nouvelle)

Insérer au titre I une section 31 (nouvelle) rédigée comme suit:

« Section 31. Organisation des études.

Chapitre III. Transferts de revenus à destination d'autres secteurs.

Art. 32.12. Crédit pour la création d'une commission chargée d'étudier et de planifier la rationalisation, la coordination et la mise sur un pied d'égalité des internats de tous les réseaux. »

En regard de cet article, inscrire un montant de « 500 000 francs ».

(Augmentation de 500 000 francs.) »

« Section 32. — Enseignement supérieur

Chapitre III. — Transferts de revenus à destination d'autres secteurs (p. 8)

Ajouter un article 33.04.05, libellé comme suit:

« Art. 33.04.05. Fondation universitaire « Amsterdam », à créer (pour mémoire). »

« Sectie 32. — Hoger onderwijs

Hoofdstuk III. — Inkomensoverdrachten aan andere sectoren (blz. 8)

Een artikel 33.04.05 toe te voegen, luidende:

« Art. 33.04.05. Op te richten Universitaire Stichting Amsterdam (pro memorie). »

« Section 33. — Recherche scientifique

Chapitre I. — Dépenses de consommation

§ 1. Salaires et charges sociales

Art. 11.03. Rémunérations du personnel actif et en disponibilité (p. 9).

Porter le crédit de « 1 034,4 millions de francs » à « 1 041,1 millions de francs ».

(Augmentation de 6,7 millions de francs.) »

« Sectie 33. — Wetenschappelijk onderzoek

Hoofdstuk I. — Consumptieve bestedingen

§ 1. Lonen en sociale lasten

Art. 11.03. Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (blz. 9).

Het krediet van « 1 034,4 miljoen frank » te brengen op « 1 041,1 miljoen frank ».

(Vermeerdering met 6,7 miljoen frank.) »

Mevrouw Maes heeft haar amendementen al verdedigd en de minister heeft hierop reeds geantwoord.

De stemming over het artikel van de tabel waarop ze betrekking hebben wordt aangehouden, evenals de stemming over artikel 1 van het ontwerp van wet.

Le vote sur ces amendements ainsi que sur l'article du tableau auquel ils se rapportent, est réservé, de même que le vote sur l'article premier du projet de loi.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion des autres articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand meer het woord vraagt in de behandeling van de andere artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents nos 5-XIX-C-1 et 2, session 1983-1984, du Sénat, et document no 4-XIX-C-1, session 1983-1984, de la Chambre des représentants.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 5-XIX-C-1 en 2, zitting 1983-1984, van de Senaat, en stuk nr. 4-XIX-C-1, zitting 1983-1984, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés:

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)
et pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1er. Il est ouvert pour les dépenses du budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — afférentes à l'année budgétaire 1984 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs):

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
Dépenses courantes	4 480,8	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital	12 162,1	136,4	136,4
Totaux	16 642,9	136,4	136,4

Ces crédits sont énumérés aux titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)
en voor de kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. Voor de uitgaven van de begroting van Onderwijs — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en Nederlandstalige regimés — voor het begrotingsjaar 1984 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen frank):

	Gesplitste kredieten		
	Niet- gesplitste kredieten	Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven	4 480,8	—	—
TITEL II			
Kapitaaluitgaven	12 162,1	136,4	136,4
Totalen	16 642,9	136,4	136,4

Die kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

— Réserve.

Aangehouden.

*Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes
et aux dépenses de capital*

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes:

1° Des avances de fonds d'un montant maximum de 5 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires du département.

2° Des avances de fonds d'un montant maximum de 15 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires de l'Observatoire royal, des Archives générales du royaume, de l'Institut royal des sciences naturelles et de l'Institut d'aéronomie spatiale de Belgique;

3° Des avances de fonds d'un montant maximum de 16 000 000 de francs peuvent être consenties au comptable extraordinaire du Musée royal de l'Afrique centrale;

4° Des avances de fonds d'un montant maximum de 30 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires de la Bibliothèque royale et de l'Institut royal météorologique.

*Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven
en de kapitaaluitgaven*

Art. 2. In afwijking van artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof:

1° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 5 000 000 frank aan de buitengewone rekenplichtigen van het departement worden verleend;

2° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 15 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen van de Koninklijke Sterrenwacht, het Algemeen Rijksarchief, het Koninklijk Instituut voor natuurwetenschappen en het Belgisch Instituut voor ruimteaëronomie;

3° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 16 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtige van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika;

4° Mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 30 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen van de Koninklijke Bibliotheek en het Koninklijk Meteorologisch Instituut.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Par dérogation à l'article 14, premier alinéa, de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, des avances de fonds peuvent servir à payer les rémunérations, les allocations et indemnités de toutes espèces en faveur du personnel rétribué par l'Etat, ainsi que les créances résultant de marchés n'excédant pas 100 000 francs.

En outre, elles peuvent servir à payer, quel qu'en soit le montant, les créances de marchés conclus par les établissements de l'Etat pour des achats de publications, livres et objets d'art visant exclusivement à enrichir les collections nationales, et dont les fournisseurs subordonnent l'acceptation de la commande au versement d'avances.

Art. 3. In afwijking van artikel 14, eerste alinea, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof mogen geldvoorschotten gebruikt worden voor de uitkering van de bezoldigingen, de toelagen en vergoedingen van alle aard ten gunste van het personeel bezoldigd door de Staat, evenals voor de betaling van de schuldvorderingen voortvloeiend uit overeenkomsten die 100 000 frank niet overschrijden.

Ze mogen ook gebruikt worden voor de betaling van schuldvorderingen — hoe groot deze ook zijn — die voortvloeien uit overeenkomsten welke door de rijksinrichtingen gesloten worden voor de aankoop van kunstpublicaties, -boeken en -voorwerpen die enkel tot doel hebben de nationale verzamelingen te verrijken en waarvan de bestelling enkel door de leveranciers aanvaard wordt bij betaling van voorschotten.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 4. Par dérogation à l'article 14, premier alinéa, de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, le comptable extraordinaire de l'administration de l'enseignement supérieur et de la recherche scientifique est autorisé à payer, au moyen de fonds avancés, les bourses de voyage et les prix en espèces octroyés aux lauréats des concours universitaires. En outre, il est autorisé à payer, de la même manière, les frais de voyage des personnes qui viennent de l'étranger ou qui s'y rendent.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 4. In afwijking van artikel 14, eerste alinea, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof wordt de buitengewone rekenplichtige van het bestuur van het hoger onderwijs en van het wetenschappelijk onderzoek ertoe gemachtigd, door middel van geldvoorschotten, de reisbeurzen en de geldprijzen uit te betalen die verleend worden aan de laureaten van de universitaire wedstrijden. Hij wordt er bovendien toe gemachtigd op dezelfde wijze, de reiskosten te betalen

van de personen die uit het buitenland komen of zich naar het buitenland begeven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Les indemnités pour frais funéraires ainsi que les indemnités de naissance peuvent être liquidées de la même manière que les rémunérations des bénéficiaires.

Art. 5. De vergoedingen wegens begrafeniskosten alsmede de geboortetoeelagen mogen op dezelfde wijze uitbetaald worden als de bezoldigingen der belanghebbenden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Le crédit non dissocié ci-après peut couvrir des dépenses se rapportant à des années budgétaires antérieures :

Titre I, section 33, article 12.01.

Art. 6. Het hierna volgend niet-gesplitste krediet mag uitgaven dekken met betrekking tot vroegere begrotingsjaren :

Titel I, sectie 33, artikel 12.01.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses de capital

Art. 7. Le solde éventuel au 31 décembre du crédit ouvert à l'article 74.80 de la section 33, titre II, du présent budget, peut être viré aux articles 70.01.A, 70.02.A, 70.05.A et 70.06.A du titre IV — section particulière, en vue d'être réparti à titre de subvention entre les caisses des établissements concernés.

Bijzondere bepalingen betreffende de kapitaaluitgaven

Art. 7. Het eventueel saldo op 31 december van het krediet uitgetrokken op het artikel 74.80 van sectie 33, titel II, van deze begroting mag gestort worden op de artikels 70.01.A, 70.02.A, 70.05.A en 70.06.A van titel IV — afzonderlijke sectie, ten einde bij wijze van toelage verdeeld te worden onder de kassen van de betrokken instellingen.

— Adopté.

Aangenomen.

Section particulière

Art. 8. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau joint à la présente loi, sont évaluées à 12 008 700 000 francs pour les recettes et à 14 850 300 000 francs pour les dépenses.

Afzonderlijke sectie

Art. 8. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 12 008 700 000 frank voor de ontvangsten en op 14 850 300 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. Par dérogation aux articles 14, premier alinéa, et 15 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, des avances de fonds d'un montant maximum de 50 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires chargés de la liquidation des subventions octroyées à charge du Fonds de la recherche scientifique fondamentale collective, ainsi que des dépenses de fonctionnement de toute nature et quel qu'en soit le montant, entraînées par la gestion dudit Fonds.

Art. 9. In afwijking van de artikels 14, eerste alinea, en 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 50 000 000 frank worden

verleend aan de buitengewone rekenplichtigen belast met de vereffening van de toelagen verleend ten laste van het Fonds voor collectief fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, alsmede van allerhande werkingsuitgaven, welke het bedrag er ook van zij, die voortvloeien uit het beheer van het bedoelde Fonds.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau joint à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé directement par le comptable du département qui a opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 10. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het voorafgaand visum van het Rekenhof worden voorgelegd, worden door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomst van de minister van Financiën wordt beschikt, worden door het teken B aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtige van het departement die de ontvangsten heeft gedaan, worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

TITRE VII. — Organismes d'intérêt public

Art. 11. Est approuvé le budget du Fonds général des bâtiments scolaires de l'année 1984 tel qu'il est annexé à la présente loi. Ce budget s'élève à 409 700 000 francs pour les recettes et à 409 700 000 francs pour les dépenses.

TITEL VII. — Instellingen van openbaar nut

Art. 11. Wordt goedgekeurd de begroting van het Algemeen Fonds voor schoolgebouwen voor het jaar 1984 zoals ze bij deze wet is gevoegd. Die begroting belooft 409 700 000 frank voor de ontvangsten en 409 700 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen zullen later plaatshebben evenals de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE L'EDUCATION NATIONALE — SECTEUR COMMUN AUX REGIMES FRANÇAIS ET NEERLANDAIS — DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1983

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN NATIONALE OPVOEDING — GEMEENSCHAPPELIJKE SECTOR VAN DE FRANSTALIGE EN DE NEDERLANDSTALIGE REGIMES — VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — de 1983.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en de Nederlandstalige regimes — voor 1983.

Wenst iemand het woord in de bespreking van de artikelen van de tabel?

Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion des articles du tableau?

Personne ne demandant la parole, je mets ces articles aux voix.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik deze artikelen in stemming.

— Les articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir document n° 5-XIX-C-1, session 1983-1984, de la Chambre des représentants.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stuk nr. 5-XIX-C-1, zitting 1983-1984, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés:

I. Ajustements des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes du budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — de l'année budgétaire 1983 sont ajustés suivant les données détaillées du tableau annexé à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs):

Ajustements	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'année courante	84,1	—	—
Réductions	18,6	—	—
Crédits supplémentaires pour années antérieures . . .	216,5	—	—

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten, ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven van de begroting van Nationale Opvoeding — gemeenschappelijke sector van de Franstalige en Nederlandstalige regimes — voor het begrotingsjaar 1983 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

Aanpassingen	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnancings-kredieten

TITEL I

Lopende uitgaven

Bijkredieten voor het lopend jaar	84,1	—	—
Verminderingen	18,6	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	216,5	—	—

— Adopté.

Aangenomen.

II. Dispositions diverses

Art. 2. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

Art. 2. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 3. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Le Sénat se réunira à nouveau le mardi 22 mai 1984, à 10 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op dinsdag 22 mei 1984, om 10 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 21 h 20 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 21 u. 20 m.)

2386